

JURINOVÁ JESEŇ 2012
8. ročník Celoslovenskej literárnej súťaže
duchovnej tvorby

Zborník vybraných súťažných prác

Kysucká knižnica v Čadci v zriaďovateľskej pôsobnosti
Žilinského samosprávneho kraja
2012

S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Milí čitatelia,

práve sa vám dostal do rúk výber najúspešnejších súťažných prác 8. ročníka Celoslovenskej literárnej súťaže duchovnej tvorby JURINOVA JESEŇ 2012.

Výber najúspešnejších súťažných prác tohto ročníka bol zostavený podľa návrhu odbornej poroty, v zložení Teodor Križka (predseda), Ján Gállik a Katarína Džunková.

Želáme vám príjemné čítanie!

zostavovateľky

OBSAH:

*Pavol Ondřík * Jozef Páleník,* Igor Vaško * Pavol Korba * Katarína Želinská * Roman Beňo * Terézia Šmídová * Samuel Ondrija * Ľubomír Švorca * Monika Nagyová * Monika Hojdanová * Jozef Tomášik * Milan Maťaše * Barbora Jacková * Michaela Veselská * Ľudmila Hrehorčáková * Marta Franeková * Katarína Matušková * Miroslav Búran * Juliana Belková* Jana Klieštiková * Jozef Harendarčík * Jozef Tomášik **

A žiť sa musí ...

... a žiť sa chce ...

Boli dvaja. Ani nie tak zima, ako sneh, do ktorého sa občas až po bruchá zabárali, im bol na ťarchu a povytáhoval z nich i posledné zbytky akéhosi pocitu pokoja a radosti zo sýtosti. Zažral sa do nich hlad ...

Jeho hľadanie bolo už natoľko neznesiteľné, že sa pohli. Opustili bezpečnosť vysokých polôh a pustili sa v ústrety tomu blahu, ktoré môže urobiť len a len plný žalúdok a ukojená vášeň lovca, ktorý je na lov predurčený.

Z Vysokého vrchu ponad Staré Uhliská svojim nečujným poklusom ukrajujú z namáhavej cesty, celý ten čas kontrolujúc priestor všade dookola. Oči, uši, no najmä čuch. Ach, ten čuch! To je ich istota, to je ich zbraň. Zastavili sa pri Kuchynskom vršku. Zúžené oči a vpadnuté slabiny hovoria o tom že je najvyšší čas ...! Ale nič ... Ona sa pozrela na neho, ... a pohla. Prejdúc popod Štyľarku, pustili sa do Hradiska. To zatiaľ nesklamalo, i toho roku tu už mali šťastie.

Ale čo je to dnes za deň?! Križujú osamelé a aj ostarené stopy, ale po ich nositeľoch ani závan. Spod Hradiska zvrtili do Farského. Posledná nádej. Voľajaký dobrý človek tam pravidelne dopĺňa krmelec jadrom. Takto konajúc dobre tým s kopýtkami, dobre sa stane aj tým s labami a hladnými zubáľmi.

Sneh je tak akurát. Nerozsýpa sa ani ako piesok, ale ani nevťahuje, vysávajú posledné zo všetkých síl.

Zastavili. Stará zväžnica, smerujúca zdola na hor sa tu stáča doprava a jej druhá, nevýraznejšia časť, sa im stráca pod nohami. Ocitli sa na nevýraznom hrebeni. Ona, napätá každým svojim chlpom, monitoruje. Občasný závan

z pravoprednej strany neprináša žiadnu nádej. Dokonca ani tu – vo Farskom ...! On si zatiaľ niekoľkými obratnými pohybmi laby, zubov a jazyka opäť navodil pohodlie na prednej ľavej labke, ktorá mu namrzla ľadovou guľôčkou medzi prstami, po už aj tak dostatočne dlhom, žiaľ, zatiaľ stále bezvýslednom potulovaní sa po zasneženom lese. Len tak mimochodom si uvedomila, že voľakedy boli ešte traja, ale ... Už prešiel celý rok odvtedy.

Stoj!!! Spozornela ona, spozornel i on ...

Les je les a v lese je les pánom. Aj nad vetrom – vzduchom a jeho prúdmi. Lebo práve on – tento les, ktorý objímajúc všetkých – jedných chráni a druhých vydáva napospas zas tým iným, práve tento les, ani nevediac o tom, pootočil jeden slabučký vzdušný potôčik práve k nim ...

„Konečne!“ – akoby jednohlasne sa zachvelo vo vyhladnutých a nateraz už aj vyslabnutých sivých telách, siluety ktorých by si len so značnou námahou mohol rozoznať na hornom okraji lesa, tam kde končí zväžnica a starý les sa prudko mení na práve odpestovanú mladinu.

To, čo sa len tenkým, až skoro nebadateľným pramienkom vzdušného prúdu dostalo do ich nozdier, každý zmysel naplo do krajnosti a ich pozornosť vybudilo na maximum. Z postupne narastajúcej a úmornej letargie stereotypného prázdna sa ocitli na počiatku tej základnej a zásadnej situácie, keď ide o to, či prežiješ, alebo nie ...

Už za veky overenými spôsobmi a rokmi spoločného života naučenými pohybmi, ako nečujné tiene pohli sa vpred. Nie len chvosty viac pritisknuté k zemi, aj uši a každý chĺpok na rozstrapatených telách napomáhali a podriadovali sa vnútornému príkazu, ktorý znel: Prežiť! – t.j. koristiť dolapiť. Podľa možnosti, bez zbytočných námah a stráť.

Z okraja mladiny vtiahli do starej hory a mierne traverzujúc schádzali nižšie. Intenzita zápachu narastala a s ňou i istota, že ich námahy dnes nebudú

zbytočné. Vpredu ona, na pár krokov za ňou on. Vyčkával príhodnú chvíľu, kedy by mal so všetkých síl a tiež so všetkou svojou nebezpečnosťou vyraziť vpred – úplne zjavný a strašný a nezastaviteľný ... „Škoda, že chýba tretí“, preletelo mu hlavou. „Vlani tu ešte bol ...“ Šanca na úspech by bola väčšia a ušetrili by veľa síl. Už by sa zdržiaval zobďaleč ponad nich, nadbiehajúc vrch ... Ale aj tak – veď to majú v krvi – vedia – musia – si dať rady i v dvojici.

Nezastavovali. Mierny, tlmený poklus sa postupne mení v cval a teraz ...
... ..

Vybočuje s jej smeru a so všetkou strašnosťou zjavuje seba v zornom poli tých, ktorí o nich zatiaľ nemali ani potuchy. Ona využila chaos a v spleti narozhadzovaných konárov vyrazila spodnou cestou ukryjome vpred.

Teraz nie len hlad, ale celá vášeň búši v nej i v ňom. Všetko ide podľa plánu. Cieľ dostal do toho správneho uhla, kde ani hore sa uniknúť nedá, ani na skok dole niet odvahy. Rýchlosť a sila na pohyb vpred, to je len otázka času. Z troch kusov srnčieho kmeňa sa pozornosť upriamila na srnča, ktoré v panickom strachu a zúfalej snahe zachrániť sa hneď narobilo toľko zmätkov, že jeho dni, ba chvíle sa rapídne prudko krátili.

Mladina je dobrý terén, bezpečný. No nie teraz, keď je zavalená snehom. Napriek tomu, veď aj v ňom sa zobudila vášeň, vášeň za život, podáva nadživotné výkony. Dlhé skoky, prudké kľučky a v tom všetkom tá nesmierna snaha žiť! Žiť a prežiť ...!

Ona, nestrácajúc rýchlosť, so spodnej cesty, špicatými ušami kontroluje situáciu. Zatiaľ je všetko dobre. Veľmi dobre! Len škoda, že tu nie je ten tretí, opäť jej blyslo hlavou. Proces vášne za život by nebol taký dlhý a taký namáhavý. Ani pre nich, ani preň ... Ten tretí chýba! Chýba, chýba, chýba ...!

V cvale kľučka, úhyn, skok...

Korist' i jej sok

žitie si ratujú

bok po bok´ ...

Skrižovali cestu hore Druhým jarkom a potom aj ten. Tu sa vrece uzavrie ... Diví dych a v očiach iskry.

Nadbieha po spodnom okraji, neprestávajúc sledovať dychčanie a iskrenie, volí najpríhodnejšie miesto. Už ho vidí ... Ešte niekoľko skokov a vektory ich dráh sa pretnú. On, čiahajúc hlbšie, ako je dno jeho síl, zodpovedne vedie svoju úlohu k úspešnému koncu. „Keby ..“, ale sú len dvaja ...

Ona v letku skokov pripravená a on, doháňajúc, smeruje ho k dolu.

Už má dosť, došla mu „para“, už len dolu, dolu ...

V tomto zúfalom ošiali sa blížia k miestu, kde bude „konečná“ preň a „konečne!“ pre nich. Nevýrazný – skôr nie ako áno – potok. Kolmo sa spúšťa po pravej strane, od miesta kde sa zrodil až tu dolu, kde ničím zvláštnym neuchvacuje. Dnes ale je to miesto, kde sa to stalo ...

Cíti sa ako – a teraz to už aj vidí – už to vie – cíti sa ako medzi dvoma stenami, ktoré sa naň valia a zužujú sa nebezpečnou rýchlosťou. Nevýrazný potok – volajú ho Prvý jarek – je to posledné čo ešte vnímalo. Potom už nič ... Stena ...

Ten tretí chýbal. Nebolo by to také mučivé.

Život jedného je životom druhého ...

Na svete sa tak žije – jeden pre druhého ...

Každému vždy pritom ide o život ...

Posledný ruženec

Irma vyrastala v neúplnej rodine. Nie, že by sa jej rodičia rozviedli, to nie, to sa v tých časoch „nenosilo“. Už od narodenia bola polosirota, otec tragicky zahynul skôr, než ju stihol privinúť do náručia. Detstvo prežila len s matkou a tá sa ju snažila vychovať ako najlepšie vedela. Hovorí sa, že mužská ruka v dome chýba, lež tu akoby to neplatilo. Veriaca matka sa v modlitbách i aktívnou účasťou na bohoslužbách utiekala o pomoc k Pánu Bohu a Panne Márii. Ani vidieť v jej rukách ruženec nebolo zriedkavosťou. Nuž a čo dieťa vidí u matky, snaží sa napodobňovať. A tak aj Irma akosi prirodzene a samozrejme zrástla s náboženským životom a v toku času z nej vyrástla rúča dievčina. Postupom času sa vedno s matkou modlievali, ruženec nevynímajúc. V spôsobe života, ktorý jej Pán Boh prisúdil, sa už od skorej mladosti vedela „postaviť“ k domácim prácam a možno si ani neuvedomovala, že jej chýba otec. Zaiste, keď jej rovesníčky spomínali zážitky a fragmenty života, v ktorých svoju úlohu zohrával otec, posmutnela, avšak bola to len akási nostalgia, pretože vzhľadom na to, že život s otcom nepoznala, nevedela dokonale a do detailov precítiť jeho absenciu. Celkovú situáciu vnímala, že to tak musí byť.

Keď sa počet rokov jej pozemskej púte prehupol čosi za dvadsiatku, zahľadela sa do pracovitého a statočného dedinského mládenca Ferdinanda, a tak prirodzene, ako plynulo jej žitie, spojili sa aj životy týchto dvoch mladých ľudí do jedného spoločenstva. Svadba to nebola ktovieaká pompézna, sociálne pomery to príliš neumožňovali, ba obaja po tom ani nebažili. A veď načo aj. Podstatné bolo, že sa s Ferdinandom mali radi a že si pred oltárom a pred Pánom Bohom sľúbili vernosť až do jeho a či jej smrti. Vtedy ešte netušili, že toto obdobie ich spoločného života, počas ktorého chceli toho veľa dokázať, deti, ak im Pán Boh požehná, statočne vychovať a vo vzájomnej úcte a porozumení viť dni a týždne do krásneho venca, ktorý by zdobil ich manželstvo, bude nie príliš dlhé, ba až nečakane krátke.

Spočiatku nič tomu nenasvedčovalo, Irma porodila Ferdinandovi dve krásne dievčatá, z ktorých sa obaja tešili a neraz so smiechom hovorili, že najskôr gazdiné

treba, čo matke pomôžu. Zišiel by sa síce aj syn, ale veď, ak dobrotivý Pán Boh požehná i ten môže pribudnúť, hovorievali si a modlievali sa nielen za zdravie svojich dcér, ale aj o vytúženého syna.

Keď Irma nosila pod srdcom tretie Ferdinandovo dieťa, prišiel krutý úder a správa z kategórie tých najsmutnejších. Tak, ako minulé letá, i toto odišiel Ferdinand s partiou chlapov na juh Slovenska pomáhať pri zbere slamy po žatve, lež tentoraz sa už domov nevrátil po svojich. Priviezli ho v rakve. Bolo že to smútku v jej živote. V tej chvíli nedokázala svojim dvom dcéram dosť vierohodne vysvetliť, že ich milovaný otec už nikdy nezasadne spolu s nimi za jeden stôl, už nikdy ich nevezme na ruky a nepoláska, nepohladí pramene vlasov. Zostane len smútok. A spomienky.

História v živote Irmy sa teda zopakovala, akoby oba scenáre, ten s jej otcom i ten s jej manželom, písal jeden autor. A veďže aj – ten, ktorý nám všetkým vládne neviditeľnou rukou, ten, ktorý nás miluje, najmä ak my milujeme jeho – Pán života a času sediaci na nebeskom tróne. Koho Pán Boh miluje, toho krížom navštevuje, hovorievali naši predkovia azda „odjakživa“ a aj tomu verili. Len sa nespustiť Pána Boha a on nám i v trápení pomôže, dodávali temer jedným dychom a vskutku, kto sa oprel o neho a utiekal ku nemu, ľahšie znášal aj bôle pozemskej púte.

Nič iné nezostávalo ani Irme. A nič iné ani nechcela. Niekoľko mesiacov po mužovej smrti porodila chlapčeka. Vďaka Bohu, na prežité strasti vyvinutého a zdravého. Oj, to by bol mal Ferdinand radosť. Ale veď on ju určite má, prechádzajúc sa po nebeskej lúke, len ju nemôže precítiť v kruhu svojich najbližších, v žiari slnečných lúčov podfarbenom spevom vtáčat, či v kvapkách blahodarného dažďa, ktoré slastne prijíma vyprahnutá zem.

S pomocou Božou a tak trocha aj starnúcej matky sa sama pustila do výchovy a formovania svojich troje detí. Výchovu dcér „rozbehli“ spoločne s nebohým mužom, syna bola nútená peľhať sama. Zocelená príkormami života sa nevzdávala ani v ťažkých chvíľach. Keďže aj do úst i na seba bolo treba čosi dať, prevzala po mužovi živnosť na výrobu škridle. Ono to celkom dohromady nejde – žena a práca s pieskom i cementom, lež na výber príliš nebolo. Vďaka Bohu, robotníci, ktorí vo výrobe pracovali, sa jej snažili pomáhať v rámci svojich možností a tak Irma viac-menej viedla agendu okolo živnosti, prijímala objednávky, predávala hotové výrobky,

v tomto prípade cementovú strešnú krytinu. Ak bolo treba, pomohla i v samotnej výrobe, nebočila od toho, naučila sa aj „chlapským“ robotám. Po večeroch, keď deti uložila spať, sadla si v kuchyni ku stolu a spoločnosť jej robil Ježiš Kristus na kríži. Modlila sa k Božskému Srdcu Ježišovmu, ruženec bol jej každodennou duchovnou potravou. Takto plynuli dni, splietali sa v týždne, tie zasa do rokov.

Darilo sa jej aj v živnosti, z jej dielne vychádzali kvalitné výrobky a dobrý chýr sa rýchlo, ďaleko a sám nesie. Zákazníci furmani s vozmi zo širokého okolia sa v jej dvore striedali častejšie ako často, ledva so svojimi robotníkmi stačila uspokojovať objednávky. Boli to ťažko, ale statočne zarobené peniaze, deti vyrástli, šikovné boli, umné, na štúdiá ich dala. To aby aspoň ony nelopotili a vedomosti, možno raz, v prospech spoločnosti zúročili.

V krajine sa však pevne usalašila bieda, o chudobných či žobrákov nebola núdza. Nejednen skúšal šťastie a hľadal útechu aj u nej a veru Irma mala dobré srdce. Žiadneho neodmietla, každému podala čo i len skyvu chleba, ba takmer vždy aj teplej polievky do misky naliala. Aj chýr o jej pohostinnosti sa poľahky rozšíril a najchudobnejšia vrstva obyvateľstva z okolia čoraz častejšie klopala na jej dvere s nádejou v očiach a prosbou na perách. Nevedela ich odmietnuť, hoci možno neraz jej ich žiadostivé návštevy neboli celkom po vôli, nikdy to nedala najavo. Vždy každého vlúčne prijala a hoci skromne, o to úprimnejšie počastovala. Chvíľami sa Irme zdalo, akoby bola jedna z nich, akoby s nimi splývala. Časom ich však nielen nasycovala, ale začala aj v dobrom duchu formovať a vychovávať.

„Aspoň tie ruky si umyte, keď do nich beriete Boží dar,“ kárala nejedného, keď vzal chlieb do špinavých dlaní. „Pomodlili ste sa pred jedlom, alebo aspoň prežehnali?“ adresovala zasa iným otázku, vidiac, že sa s neskrývaným apetítom pustili do konzumácie jedla.

Občas sa stalo, že sa naraz u nej stretli aj dvaja-traja chudobní pocestní či žobráci a veruže aj o nocľah drankali. Dnu do chalupy ich nev pustila, takýto odstup si od nich vedela udržať, ale v letnej kuchyni na konci pozdĺžneho domu, kde zvyčajne jedávali, ich občas na starej kanape prenocovala, v zime im prikázala, aby si dreva nakálali a zohriali sa pri sporáku. Tieto chvíle sa snažila využiť aj na to, aby ich primäla k modlitbe svätého ruženca. Očividne im to zväčša nebolo po vôli, ale keď im mama

Irma, ako ju nazývali, poskytla poživeň, usúdili, že sa na odplatu nepatrí reptáť a voľky-nevoľky ruženec odmodlili. Postupne sa to niektorým aj zapáčilo a sami sa hotovali k ružencovej modlitbe. Aspoň im čas ušiel, i tak vravievali.

Ako roky plynuli, zmenili sa aj spoločenské pomery, živnostníci postupne zanikali, nastalo znárodnenie. Irma zrazu zostala bez roboty. Teda tej, ktorá ju živila po celý produktívny vek. Začas ešte upratovala v neďalekej fabrike, ale jedného dňa i toto zanechala. Už nemala ani toľko síl a aj deti ju k tomu primäli. Medzičasom vyštudovali, uchytili sa vo svojich profesiách, dobré zamestnania sa im pritrafili.

„Netreba vám už robiť, my sa o vás postaráme, veď doteraz ste sa vy o nás,“ vravievali jej pri spoločných chvíľach. „A veruže dobre ste nás vychovali, sme vám za všetko vďační,“ dodali neraz a toto bola pre Irmu azda najkrajšia odmena. Aj ju volali k sebe bývať, keď postupne povyletúvali z rodného hniezda a založili si svoje rodinné zázemie. Možno by bola aj pritakala, no nevedela sa rozlúčiť so svojim domom, kde prežila celý život. Hja, starý strom nepresadiš, a ak predsa len, neprijme sa, vyschne, vyhynie. Dobré jej bolo osamote, so svojimi spomienkami, s Pánom Ježišom v modlitbách, tu i tam sa ešte ktorýsi z chudobných pritmolil. Nie že by zanevreli, ale časy sa zmenili, ich rady sa preriedili a tí, čo zostali, sa radšej utiahli do ústrania.

Irma sa do poslednej chvíle tmolila po chalupe či po dvore i do záhrady zašla. Sily ubúdali, no opateru nepotrebovala. Zocelená neľahkým životom sa dokázala vzoprieť aj neduhom, ktoré sa čoraz nástojčivejšie zakrádali do jesennej záhrady jej života.

Jedného večera si ľahla, tak ako každý Boží večer, vzala do rúk ruženec a začala sa modliť. Bola kdesi pri treťom desiatku, keď zaspala. Navždy. Odobrala sa na večný odpočinok tíško, ako keď pavučina babieho leta sadne na lístie zhadzujúcu jablôň. V takomto pokojnom spánku smrti ju našiel syn, ktorý ku nej, rovnako ako dcéry, často chodieval, takže Irma bola neustále pod dohľadom. Ak by sa nebodaj čosi stalo. A stalo sa.

Jej pohreb bol obyčajný, kresťanský, rovnako ako jej celý život. Neobyčajná bola azda iba záľaha ľudí a kvetov. Poznali ju, vážili si ju, mali ju radi, nuž ju prišli odprevadiť do večného raja. Keď kňaz skončil posledné pohrebné obrady, prítomní na cintoríne ešte v duchu tradície hodili hrudku na jej rakvu ležiacu na dne hrobu a postupne sa začali vytrácať. Svojej práce sa ujali hrobári. Len neveľká skupinka

smútočných hostí sa akosi nemala k odchodu, akoby vyčkávala, kým sa okolie Irminho hrobu vyprázdni.

„Čo sú to za ľudia, poznáš ich?“ spýtala sa staršia Irmína dcéra svojho brata, no ten len pokrčil ramenami, záporne pokrútil hlavou a dodal: „Pre istotu tu ešte chvíľu zostanem, čo sa bude diať. Ak by náhodou ...“

„Nemusíš zostávať,“ prerušila ho jeho druhá sestra. „Ja ich poznám. To sú tí chudobní pocestní a žobráci, čo chodievali k našej mamine a ona im dávala jedlo.“

To už skupinka ľudí vo viditeľne obnosených odevoch a s neudržovanými strniskami na mužských tvárach pristúpila ku hrobu Irmy a začala sa modliť ruženec. Pomaly, dôstojne, precítene. V tom okamihu aj hrobári prerušili prácu a nechali zniet' zdravasy nad otvoreným hrobom. Bol to posledný ruženec pre Irmu. Ruženec in memoriam.

Biele pierko

Zadychčaný som dobehol k prepchatým smetiakom, ktoré páchli na míľu. Netušil som kde tí chalani, ktorých som naháňal, zrazu zmizli.

Nerozumel som tomu. Museli byť niekde tu, okolo mňa, pretože som ich už doháňal, že im dám poriadnu príučku.

Stál som na asfaltke, na kraji sídliska, na kopci s výhľadom na krajinu. Všade okolo bol prach, veľa betónu, hrdzavé zábradlia, ktoré nik neplánoval natrieť a nehybné ovzdušie, nahriate od pražiaceho slnka a naplnené kyslastým zápachom hniúcich odpadkov. Okná na panelákoch sa leskli a oslepovali ľudí, ktorý sa odvážili vyjsť z bytu von. Spoza bytoviek, jediného miesta, kde bol tieň sa ozýval výskot a krik malých detí.

Zaslepený hnevom, túžbou pomstiť sa a obrovskou nenávisťou som sa rozhliadal okolo.

Ponížili ma. Hlboko, takmer dokonale, pred všetkými, na ktorých mi záležali a ku ktorým som sa snažil pridať. Akoby si to nacvičili a v presne vyrátanú chvíľu svoj plán zorganizovali. Bastardi krpatí.

Chcel som ich biť. Po tvári, kdekoľvek, kým nebudem cítiť ich bolesť, kým neuvidím krv. Ale oni zmizli.

Stál som na pražiacom slnku v dokonale nehybnom ovzduší, na odporne mäkkom asfalte, ktorý sa mi akoby rozpúšťal pod nohami a rozhliadal som sa. Úplne spotený, v tričku bez rukávov a vlasmi zlepenými do prameňov a lepiacich sa na tvár som myslel len na to, čo im spravím, keď sa objavia. Odporné prostredie sídliska, na ktorom som musel žiť, ma dusilo, pripravovalo o zdravý rozum. Takmer som sa tešil, ako tých sopliakov nájdem a zmlátim.

Niečo úplne iné však upútalo moju pozornosť.

Zrazu mi nebolo až tak horúco. Slnko pražilo rovnako silno ako predtým, všade okolo bolo stále rovnako veľa asfaltu, betónu a prachu a ja som už necítil takú odpornú atmosféru.

Obzrel som sa a znenazdajky sa tam zjavila vysoká postava, ktorá sa ku mne blížila. A hoci bolo fakt veľmi horúco, ten chlap mal sa sebe oblečený dlhý biely plášť zaprášený rovnako, ako všetko okolo.

Udivene som si ho premeral.

Hlavu mal sklonenú a končistá kapucňa mu zakrývala celú tvár. Akoby hľadel do zeme a aj napriek tomu šiel priamo ku mne. A čím viac sa mi približoval, tým bol vyšší. A čím viac sa blížil, tým viac akoby ovzdušie okolo chladlo. A keď pred mnou zastavil, bol takmer o polovicu vyšší ako ja. A ovanul ma jemný chladivý vánok.

Mimovoľne som privrel oči. Slnko mi aj naďalej svietilo na tvár, ale akoby ma už nechcelo spáliť, iba zohriať. A vzduch okolo, taký príjemne chladný a rýchly, ten pocit iba umocňoval.

Muž zodvihol hlavu a zložil si kapucňu.

Bol odo mňa väčší. Oveľa. A mal hnedé oči. Hlboké, tmavé, rozlieval sa v nich pokoj a odvaha. Mal rovnako tmavé vlasy, trochu dlhé, strapaté, na niektorých miestach zapletené. A niekoľkodňové strnisko, drsné, plné povinností a nedostatku oddychu.

Pozrel sa na mňa a podišiel ešte bližšie.

„Ahoj,“ povedal som nesmelo.

Nedokázal som ho pozdraviť s mladíckou aroganciou, ktorú som si zúfalo pestoval. Ani ho odbiť ľahostajnosťou a absolútnym nezáujmom. On nebol obyčajný dospelák a ja som ho nevdojak pozdravil s dôverou.

Kývol hlavou na vrchol kopca a ja som sa tam otočil.

Nad kopcom, tam kde sa začínal riedky les, znečistený plastovými fľašami a pokrčenými plechovkami od piva, sa začínali zbierať husté čierne mraky.

A moja nenávisť, ktorá vo mne po chvíli iba tlela, sa opäť rozžeravila do červena. Tí malí chalani sa tam určite schovávali a on ich videl a práve mi povedal, kde sú a ja som bol rozhodnutý. Odhodlane som vykročil.

Veľká ťažká ruka mi dopadla na plece a ja som ihneď zastavil.

Muž stál vedľa a pokýval mi hlavou na znak nesúhlasu. Ja som mu pozrel do tváre. Mal tam smútok a pevné rozhodnutie. Za mojím chrbtom čosi jemne zašuchotalo. Obzrel som sa skoro som zamdlel od ľaku. Výhľad mi zakrývala hrubá vrstva peria.

Jemné aj hrubé, ostré aj mäkké, sem-tam popretkávané hnedými či čiernymi pásikmi. Príjemný pocit vánku sa ešte znásobil.

Stál som uprostred sídliska na vyhriatom asfalte, kde slnko neúprosne svietilo, vedľa muža, ktorý ma objímal chladivým vánkom a zároveň krídlom, ktoré mu vyrastalo poniže ramien a stískal mi plece jemným a súčasne pevným stiskom.

Zrazu som sa strašne bál.

Pomaly som sa mu pozrel do tváre a natiahol ruku k periu. Neurobil nič aby ma zastavil. Pokojne na mňa hľadel, zhlboka dýchal a trpezlivo čakal, kým sa ho dotknem.

Stalo sa.

Užasnutý , udivený som vedľa neho stál, díval sa mu hlboko do očí a snažil sa to pochopiť. Strach ma ovládal a obavy ma nechceli pustiť zo svojich okov, aj keď na strach nebol dôvod.

Držal som sa peria a dokonca som odvážil na viac. Chytil som ho celou dlaňou, až som zacítil kosť, ktorá celé krídlo spevňovala. Vrhol som rýchly pohľad na svoju ruku, či sa mi to len nezdá. Potom zase naspäť na muža v bielom.

Usmial sa a odrazu mi ho vytrhol z ruky. Obzrel som sa, strpnutý, s rukou stále natiahnutou na mieste, kde som sa dotýkal jeho krídla, ktoré sa teraz jemne kývalo na znak že je živé.

Prach okolo nás sa zvíril, keď perie pohlo prekvapivo veľkou masou vzduchu.

Opäť som sa pozrel mužovi do tváre a on sa opäť pousmial. Vzápätí jeho úsmev pohasol, akoby si spomenul na niečo ťažké a nevyhnutné.

Rozopol si plášť a ihneď z neho vykukla rukoväť meča. Velikánskeho. Načiahol sa k druhému boku a odopol z neho ďalší, oveľa menší meč. Oproti tomu, čo som videl ako prvý, vyzeral ako prerastená dýka.

Podal mi ho.

Zľakol som sa, že ho neudržím. Chladná pevná oceľ, prekvapivo ťažká, taká ťažká, až to bolo takmer upokojujúce. Chytil som rukoväť, ovitú strieborným drôtom do pravej ruky, ale nevládal som ho udržať.

Zmätené som sa pozrel na muža v bielom, nevediac, čo robiť a strachom, že to nezvládnem.

On, s miernym úškrnom, ktorý tlmilo iba strnisko na brade, zovrel ten svoj a s jedinou rukou a prenikavým cvengotom vytasil vlastný. Vzduch zasvišťal, cvengot doznal a muž stál vzpriamene, v jednej ruke lesknúci sa meč, mierny povzbudivý úsmev na perách, ktorý ma mlčky posmeľoval, nie ba priam kričal: „Vyskúšaj to! Aspoň to vyskúšaj! Je pre teba, je tvoj, určite to zvládneš!“

Pozrel som na kov vo svojich rukách a pochyboval som, že ho udržím.

Rameno, ktoré mi stále držal svojou veľkou, tvrdou dlaňou ma až zaboľelo, keď ho silno zovrel. Pozrel som mu do tváre, už sa neusmieval. Razila z neho chladná istota. „Dokážeš to. Bude to ťažké. A bude to stáť za to.“

Zhlboka som sa nadýchol. Zhlboka ako už dávno nie. Naplnil som si pľúca novým chladným vzduchom. Oprel som špičku meča o asfalt a pevne zovrel drsnú rukoväť oboma rukami. Pomaly postupne som ho zdvíhal, mierne predklonený, aby som nestratil rovnováhu, so stále väčšou a väčšou istotou a váhou na svojich rukách.

Zozadu sa k nám prihnal vietor. Nezastavil, ale pokračoval ďalej, k stromom, ktoré stáli obďaleč na kraji cesty. Všimol som si stále hustejšie

a černejšie mraky, ktoré sa hnali spoza kopca. Nad nami bola obloha dokonale jasná.

Vietor dul stále silnejšie a prach sa víril okolo jediného miesta.

Zmätené som sa obzrel na tvár muža v bielom, či mi niečo nenaznačí. Už aj tak dosť neposlušné vlasy mu vietor strapatil ešte viac, rozopnutý plášť mu vial ako zástava a on tam stál, akoby mu patril všetok pokoj a trpezlivosť sveta.

Pozrel som sa rovnakým smerom, akým hľadel on.

Prach bol hustejší stále viac a viac, víril sa, krútil, akoby niečo zahaľoval. Lístie na stromoch šumelo a konáre nahlas vrzgali, protestovali a odmietali sa podvoliť vetru, ktorý ich chcel zlomiť.

Odrazu, tesne na kraji cesty stála vysoká postava, odetá v čiernom. Nejasná, akoby rozmazaná, pretože, zdalo sa, jej odev nebol z pevnej hmoty, bol premenlivý, temný, plynul, vytváral stále nové a nové tvary, a zahaľoval svoje vnútro nepreniknuteľnou temnotou.

Pocítil som jemný dotyk krídla na chrbte, ako ma tlačí dopredu. Pevne, jasne, neúprosne. Zaprel som sa nohami do zeme a odmietal sa pohnúť čo i o centimeter. Z tej postavy šiel strach. Naplňala okolie nenávisťou a bolesťou, kazila vzduch a desila všetko živé.

Tlak na mojom chrbte odrazu povolil a ja som takmer zletel dozadu. Prekvapený som pozrel mužovi v bielom do tváre. Zozadu sa ma dotkol krídlom a potisol ešte raz. Pevnejšie, ráznejšie a s istotou, ktorú som nemohol obsiahnuť. Stále som mu hľadel do tváre. A nebola to jeho ruka na mojom pleci, ani perie na mojom chrbte, ktoré ma donútilo vykročiť oproti postave, z ktorej sa šírila nenávisť. Vec, ktorá pohla mojimi nohami, bol jeho pohľad.

Bol v ňom smútok. Že tam idem sám a takmer nepripravený. Bola v ňom rozhodnosť. Že to, čo robí má zmysel. A bola tam istota. Že je správna moja osamelosť a nepripravenosť. Ešte raz som si obzrel jeho strapaté vlasy s niekoľkými vrkôčikmi a potom som už len kráčať. V ústrety neistote a strachu.

Zozadu so zacítil jemný chladivý vánok a ten mi trochu dodal istotu. Poťažkal som meč v rukách a akosi sa mi už nezdal taký ťažký ako predtým. Slabo som ním zamával. A stále som netušil načo mi bude.

„Opatrne,“ ozval sa mi pri uchu tichý šepot. A hoci na mňa muž v bielom ani raz neprehovoril, vedel som, že ten hlas patrí jemu. „Meč ťa povedie.“

Nezastavil som ani raz. Blížil som sa k čiernej postave bez kontúr a zreteľných črt tváre. Tá sa ukrývala pod kapucňou a spod nej svietili len dva jasné červené body. Postava opatrne a potichu vyšla spod stromov na cestu.

Okamžite som zastal.

Prechádzala sa okolo mňa, pozorovala, skúmala, dlho, dôkladne. Potom sa priblížila. Blízko. Jediné, čo mi v vedy napadlo, bolo, že až pekelné blízko. Mal som sto chutí do nej zať ať mečom. Tá nenávisť, zloba a odporná horúčava, ktoré z nej sálali... Nakoniec som sa neovládol a urobil som to. A tá príšera akoby čakala len na to.

V okamžiku vytiahla spod plášťa meč, vlastný, ktorý planul čereným svitom a elegantne uskočila. Zmätený som sa jej otočil tvárou v tvár a rozohnal sa znova. A ona opäť iba uskočila, takmer tanečným krokom a s tichým výsmechom v očiach

Netrafil som. Ani raz. Nič neviem. Som neschopný, absolútne bez šance. Tieto myšlienky mi preleteli mysl'ou a zanechali v nej širokú jazvu.

„Nepočúvaj ho,“ ozval sa mi v hlavu hlas čistý a priezračný ako horský potok.. „Klame, aby to mal ľahšie, pchá ti do hlavy myšlienky, ktoré nie sú tvoje. Ver si. A dôveruj mi. Dokážeš to.“

Potriasol so hlavou. Chcel som z nej vyhnať zmätok. Nerozumel som tomu. Čo mám robiť? Čakať? Útočiť? Ustupovať? Stál som tam, v oboch rukách zvieral meč a obchádzala ma temná postava so šialenou aurou bolesti, utrpenia a zloby. Rozhodol som sa čakať. Nič nerobiť. Postava začala opäť krúžiť okolo mňa. Približovala sa stále viac, krúžila okolo stále rýchlejšie. Až som cítil spaľujúcu horúčosť jej prítomnosti a šialenú chuť rozpažiť ruky, aby to teplo

zmizlo. Mal som toho plnú hlavu, nebol som schopný rozmýšľať. Chcel som roztriahnuť ruky, aby tá vec zmizla.

A v mysli som si stále dookola opakoval: „Len čakaj. Ešte chvíľu vydrž. Len chvíľu...“ A keď som už mal pocit, že z toho tepla zošaliem, zrazu všetko zmizlo.

A vlasy mi postrapatil chladivý vánok a pri uchu sa mi ozval tichý hlas. „Výborne chlapče. Vydržal si. Ešte to však neskončilo. Upokoj sa, som stále pri tebe. Priprav sa na bolesť.“ Čo? Zarazil som sa. Má prísť nejaká...?

Nestihol som však ani dokončiť myšlienku, postava v čiernom sa rozohnala rukami, mečom, celým telom, celou temnotou okolo seba a takmer som nestihol reagovať na obranu. Kov zacvendžal o kov, ako sa naše meče zrazili. Náraz mi ho takmer vyrazil z ruky a zľakol som sa, že stratím jedinú použiteľnú vec a zovrel som ho pevnejšie.

Na život a na smrť.

Príšera nečakala a znova a znova ma udierala. A ja som cítil každý úder, ako sa mi rozlieva po tele, ako únava, ako jed, ktorý ma chcel zničiť. Usakoval som, uhýbal sa, vykrúcal, ako najlepšie som vedel. Kryl som každý úder, ktorým ma chcela Temnota planúcim mečom zasiahnuť. Cítil som ju na tele, celkom blízko, keď som sa bránil. Iba bránil.

Elegantnou otočkou sa postava v čiernom pohla, plášť jej zavial a svojou čepelou som iba pár centimetrov od svojej tváre zastavil planúci meč.

A potom, rukou rýchlejšou ako myšlienka ma udrela do hrude. Meč mi z ruky vyletel a širokým oblúkom pristál príliš ďaleko na to, aby som naň dočiahol. Stratil som rovnováhu a s nesmiernou bolesťou som dovolil svojmu telu, aby dopadlo na asfalt. Nedokázal som sa ani pohnúť. Len som mlčky hľadel, ako sa postava obklopená neutíchajúcou temnotou blíži. V jednej ruke meč, druhá skrytá pod plášťom temna, so skrytou tvárou a planúcimi očami. Takmer som cítil, ako sa uškŕňa. Takmer som počul, ako sa zvrátene raduje zo svojho víťazstva.

Blížila sa stále bližšie. A moje telo napnuté do prasknutia, tam len ležalo a neurobilo nič, aby tomu zabránilo. Tma pohltila moje nohy a nakláňala sa ponad celý trup. Nezábudkovo modrá obloha mizla a nahrádzala ju čoraz väčšia temnota a zadúšajúca horúčosť.

A zaplavil ma smútok. Že sa nikdy viac nenadýchнем sviežeho vzduchu. Že neprebehnem pohľadom po jasnej oblohe. A vzápätí ho vystriedal strach a naplno ma zalial svojimi ľadovými chápadlami.

Temnota ma obklopila a pochovala. Nevidel som nič okolo, len svoje telo, každý sval v pohotovosti a každý nerv v tele napnutý do prasknutia. A potom som to začul. Odporný pískavý hlas, prerušovaný iba krátkymi, plytkými nádychmi a výdychmi.

„Mám ťa. Si sám, každý na teba zabudol. Všetci ťa už opustili. Si môj. Celý.“ Nasledovalo krátke obliznutie pier, sprevádzané mľaskotom a krátky, hrdelný smiech. „Už ťa neopustím. Nikdy viac. Si môj.“

A doslova ma ovalila vlna nenávisti a zloby. Silu svojho strachu som nevedel ani opísať. A nad mojou hlavou zaburácal hlas mocný ako morský príboj pri búrke.

„I keď pôjdem temným chodníkom bez svitu hviezd a uprostred noci, nebudem sa ťa báť, Zlý.“

A temnota okolo zmizla.

Preskočil ma tieň a počul som už iba cvengot kovu, ako do seba v neuveriteľnom tempe naráža a vrhá iskry všade okolo.

Nádych. Výdych. Nádych. Výdych. Nádych.

Nadvihol som sa na boľavých kĺboch a chvíľu som v nemom úžase pozoroval čo sa deje. Vyzeralo to fascinujúco. Úžasne rýchle, presné, tvrdé. Postava v bielom aj tieň zahalený temnotou, sa stále znova a znova zrážali. Drsne. Bezohľadne. Bolestivo. Šermovali štýlom, o akom sa mne nikdy ani len nesnívalo. Silou, za ktorú by sa nemuselo hanbiť ani zemetrasenie. Kotúľali sa v kĺbku, udierali sa päťami, laktami, mávanie krídel prerušoval dupot, cvengot

mečov bol akoby iba pozadie. Súboj titanov, ktorý sa stretli a bojovali o všetko. Na život a na smrť. Zbraňami, ktoré poznali a ovládali iba oni.

Zem sa chvela, vietor sa preháňal okolo, z mrakov nad kopcom lietali blesky. A oni dvaja iba súperili. Nevníмали nič, len svojho protivníka, jeho silu a prefíkanosť a dávali do boja všetko. Svoje duše.

A na mňa akoby zabudli. Celý roztrasený som vstal, načiahol sa za mečom, keď som začul, ako sa obaja zrazili. S mečom v ruke som sa napriamil a pozoroval ich, ako sa snažia toho druhého pretlačiť. Muž v bielom ku mne otočil hlavu, v tvári mal námahu a napätie súboja a po prvý krát ku mne otvorene prehovoril.

„V tomto boji nezvíťazí ani jeden z nás. Rozhodnúť môžeš len ty. Len s tvojou pomocou môže niekto z nás premôcť svojho protivníka. Na ktorú stranu sa pridáš?“

Stáli tam, nohami pevne zapretými do zeme, meče skrížené v neriešiteľnej situácii, nad jedným sa zbíehali čierne mraky, za tým druhým sa víril prach. Jeden sa snažil obkolesiť toho druhého temnotou a ten druhý ju krídlami tlačil naspäť.

Čo urobiť, ako sa rozhodnúť.

„Pod', pod' ku mne. Spolu sme silnejší. Spolu ho zničíme. Iste nedokáže ani lietať a honosí sa tým perím ako lev svojou hrivou. Pod' ku mne. A nebudeš sa namáhať. Spolu ho ovládneme a bude nám slúžiť.“

Potriasol som hlavou. Snažil som sa nevnímať vlastné myšlienky.

Spravil som jediný krok vpred.

Pozrel som na postavu v čiernom odeve ako sa snaží oplúť svojho protivníka. Pohľad mi preskočil na takmer snehobiele krídla očerreté zásahmi planúceho meča, ako sa mierne natáhujú a sťahujú pod neustále sa množiacou temnotou. Potážkal som meč v ruke a pohľadom som našiel oči muža v bielom plášti.

„Rozhodni sa,“ vravel jeho pohľad. „Ja ti ponúkam slobodu. Ponúkam ti dar, ktorý bol stvorený pre teba a je tvoj. Patrí ti, odkedy sa s tebou rátať. Môžeš si ho vziať. Ponúkam ti slobodu.“

Premeral som si ich. Ako raz víťazí jedna, potom hneď nato druhá strana. Zakrútil som mečom v ruke, akoby som si na jeho váhu zvykal od malička a počúval som švihnutie vo vzduchu.

Ako sa rozhodnúť?

Môžem mať všetko. Tvrdí, že spolu s ním dosiahnem všetko a nebudem sa musieť ani namáhať. On ostatné zariadi.

Obzrel som sa po bytovkách okolo. Myslel som na ľudí, čo v nich žijú. Na partiu, do ktorej som sa snažil dostať aj za cenu pretváranky. Keď som chcel, aby som stratil časť seba kvôli falošnému pocitu istoty. Aby som sa im páčil taký, aký v skutočnosti nie som. Spomínal som na chlapcov, ktorých som naháňal, neschopný ovládnuť svoj hnev.

Čo vlastne chcem? Jednoduchý život, o ktorý sa postará niekto iný? Alebo skutočne žiť svoj vlastný život, v úlohe, ktorá bola pre mňa vytvorená a ktorá mi patrí, s istotou vlastného bytia?

Poťažkal som meč v ruke a naposledy som si skúmavo prehliadol zápasiacu dvojicu. Ten chlap mi dal meč. Dal mi pocit, že niečo znamenám. A nechal ma, nech si vyberiem cestu.

Spravil som ďalší krok vpred. A ďalší. Potom ešte jeden. Rozbehol som sa. A mal som pocit, akoby ma zozadu podopieral chladný vietor, aby som nezastal.

Tesne pred nimi som sa zohol až k zemi a z celej sily vyskočil. A svet okolo akoby spomalil. Obaja ma mňa hľadeli. Hlboké hnedé oči s drsnou láskou a planúce červené s obavami a strachom. Videl som ich oboch, ako sa spýtavo pozerajú na moju tvár a snažia sa rozlúštiť jej výraz.

Svet okolo sa znova rozbehol do normálnej rýchlosti a celou silou som v letku bodol do temnoty.

Preskočil som ich oboch a bol by som spadol na tvrdú zem, keby môj pád nepritlmila vrstva peria, ktorú na zem na chvíľu rozprestrel chlap v bielom plášti. Zavrel som oči a na okamih som stratil prehľad o tom čo sa so mnou a vôkol mňa deje.

Keď som zase otvoril viečka, svet sa mi točil pred očami, oslepovalo ma slnko, keď som zrazu pocítil, že sa mi nohy odliepajú od asfaltu a nemôžem sa nadýchnuť.

Stál som, nie visel, tvárou v tvár Temnote a na krku ma páčila jej dlaň. Šľachovitá ruka, ktorá sa vynorila z plášťa, ktorá ma s námahou stláčala, posiatá jazvami, križujúcimi sa bez akejkolvek logiky, aj jazvami, ktoré pripomínali nejaké odporné písmo.

„Myslíš si, že ste vyhrali?“ zasipel hlas spod kapucne.

Zľakol som sa. Istota, ktorú som nadobudol, sa rozsypala ako rozbité sklo. Hľadel som do tmy. Odtiaľ žiarili iba dva body, červené, plné bolesti, lebo okolo nebolo nič. Večná prázdnota.

Zazrel som tenké prúžky tmy ako putujú, ovíjajú sa okolo ruky, čoraz bližšie k môjmu hrdlu. Bolo ich čoraz viac, boli hrubšie. Zdesene som pozoroval, čo sa deje, ako mi dosiahli na pokožku.

Zovretie za sekundu povolilo, postava úplne zmizla.

Opäť som spadol na zem. A tento krát to bolo mnohokrát horšie. Lebo ma už neboleli len kosti, bolesť som cítil všade. Vo vnútri seba samého. Cítil som zlobu, ako sa mi šíri mysl'ou, celým telo a nenávisť, ako nahrádza vlastné myšlienky.

Ležal som na zemi, skrútený do kľbka. Spaľovala ma horúčosť a nenormálny smäd. Pokúsil som sa vstať, no len čo som sa pretočil na kolená, zletel som naspäť. Otvoril som oči doteraz zavreté a zhrozil som sa.

Stromy, zbavené lístia, vyschnuté, sa len ticho podvoľovali pískavému vetru, aby sa im preháňal pomedzi konáre. Ožltnutá tráva už nerástla. Pôda všade okolo bola dopraskaná a stvrdnutá na kosť. Omietka na bytovkách sa

odlupovala, okná boli porozbíjané, sklo sa povalovalo všade okolo. Obité autá s hrdzavým lakom, vybitými svetlami a pneumatikami bez vzduchu stáli v rade, akoby čakali len na niekoho, kto by ich odviezol na šrotovisko. A obloha, zatiahnutá a nasýtená červenými a hnedými odtieňmi len umocňoval bezútešný pohľad na vyrabovaný a opustený svet.

Mal by som chcieť plakať. Ale ja som to iba nenávidel. A nebolo mi ľúto, že za to môžem ja.

Ležal som horeznačky na spaľujúcom asfalte, zvnútra som cítil akoby milióny ihl, ktoré sa do mňa zabodávali a strach, ako mi napĺňa myseľ.

Pozrel som na oblohu práve vo chvíli, keď sa roztrhla a v medzere sa zjavilo nezábudkové nebo. Jediný lúč svetla, ktorý sa predral skrz mraky mi zasvietil do tváre. A hneď vzápätí ho zatienila postava muža v bielom.

„Odíd“, povedal nahlas a aby dal svojim slovám dôraz, rozťahol mohutné krídla.

Začul som zvrátený smiech, ako vychádza z mojich pier. Neľudský, plný odporu a výsmechu.

„Nikdy odtiaľto neodídem. Dobre vieš, že s týmto chlapcom ostanem už naveky.“ Oblizol som si pery a vstal som, aby som mu hľadel do tváre.

A muž, ktorý predom mnou stál, tam akoby nepatrí. Všade okolo boli tiene, šero a ten muž stál v lúči jasného svetla. Zem naokolo bola vyprahnutá, tráva vyschla a ja som zomieral od smädu a ten muž mal mokré vlasy, z jeho odevu padali na zem potôčky vody a zanechávali za sebou mláčky, ktoré nevysychali.

Po pokožke po celom tele z neho tiekla voda priehľadná, čistá a ja som po nej túžil. A zároveň som ju nenávidel. Pretože som vedel, že ju nikdy nebudem mať. A ja som bol taký smädný... Plášť mu vial vo vánku a obopínal mu postavu sviežosťou. A ja som trpel v zadúšajúcej nehybnosti.

Postava spravila jediný krok dopredu, ja som chcel ustúpiť, zapotácal sa a znova som spadol. Muž podišiel až ku mne a uprene sa mi zahľadel do tváre.

„Hovorím ti, nechaj toho chlapca na pokoji.“ Podvihol meč a zopár kvapiek po ňom stieklo na moju tvár. Strašne to páľilo.

„Nenechám ho na pokoji,“ vyslovili moje ústa. „Čím viac sa bude snažiť, tým viac ho budem pokúšať. A nezostane pri tebe navždy.“ Moje pery sa už nesmiali. Roztriasol som sa od strachu pred mečom, ktorý sa ma chystal dotknúť. Nebol som schopný sa pohnúť, keď sa hrot dotkol mojej pokožky a zanechal na nej dve kolmé čiary, mal som pocit, že mi roztrhlo myseľ.

Očami doširoka roztvorenými som hľadel na svet, ako miznú šedé a červenkasté odtiene, strašidelné sucho a opustenosť. Z áut mizla hrdza, okná sa zaceľovali, tráva opäť zelenela. Šialený smäd ustúpil a nenávisť sa potichu vytratila.

„Čo to bolo?“ spýtal som sa muža v bielom. Neodpovedal.

Pomohol mi vstať a začal kráčať preč po asfaltovej ceste. Zo zeme som zodvihol meč a hľadel na jeho úhladne zložené krídla, majestátne a očerreté, ako sa postupne vzd'alaľujú.

S mečom v ruke som ho dobehol.

„Povedal, že som už jeho, že ma už nikdy neopustí.“

„Neklamal ti,“ odvetil, ani nezastal. Moja myseľ na sekundu zastala, paralyzovaná strachom a obavami. Ticho sa prehlbovalo, až som mal pocit, že doň spadnem a už nikdy sa nevynorím. „Áno, časť z neho zostala v tebe a len ty sa rozhoduješ, komu budeš patriť. Je na tebe, či sa mu budeš brániť.“ Hovoril to, kráčal preč a ja som chcel počuť viac. Muž náhle zastal. Obrátil sa ku mne, chytil ma za plece a mierne sa ku mne naklonil.

„Hľadaj pravdu.“ Zahl'adel sa mi do očí, akoby ma chcel prepáliť pohľadom. „A keď ju nájdeš, ochraňuj ju. Nemeň svet, zmeň seba. A svet bude iný. A neobávaj sa ťažkostí, dôveruj mi, lebo ja zostávam pri tebe aj keď ma nevidíš.“

Povzbudivo sa usmial. Ale to mi nijako nepomohlo aby som sa aspoň o chĺpok priblížil k tomu aby som porozumel jeho slovám. Objal ma. Mocne,

sebaisto a zároveň veľmi jemne. Opäť kráčal preč a ja som tam len stál, s omráčeným výrazom na tvári. Meč, ktorý som až doteraz tuho zvieral od objatia vo vodou zmáčanej pravej ruke zrazu zmizol.

„A meč?“ zavolať som za ním, zmätený, kam zmizol.

„Je tvoj,“ odvetil nahlas a ani sa neobzrel. Zachmúril som sa a do vlhkej dlane mi dopadlo niečo ťažké. Inštinktívne som to zovrel, ale pri pohľade ňu to skôr vyzeralo, že zvieram vzduch.

„Je tvoj,“ zamrmľal som. Rozohľal som sa a zaťal neviditeľným mečom do najbližšieho smetiaka. Plech sa z ničoho nič pokrčil ako konzerva. Pery sa mi roztiahli do širokánskeho úsmevu.

A práve spoza toho smetiaka s výkrikom vybehli decká, ktoré som naháňal. Už, už som sa za nimi chcel rozbehnúť, keď som uprostred cesty zbadal spadnuté dlhé biele brko.

„Bastardi krpatí,“ usmial som sa, utrel si vlhké dlane do trička a s trasúcimi sa kolenami som sa pobral domov.

Boh s nami a zlé preč

Cez okno na mňa svieti marcové slnko. Jar sa pomaly, ale isto hlási. Živo si pamätám, ako som s radosťou vdychoval jarný vzduch. Príjemná zmena po tuhej zime. No v poslednej dobe sa neteším, akoby nebolo z čoho. Vlečiem sa ako deťmi odložený starec kdesi v starobinci. Spustnutý robinson, čo má už zopár piatkov za sebou, s dušou na franforce. Dokopy ma dá len Boh, tomu našťastie verím, a tí majstri v bielych plášťoch, čo nám tu pomáhajú (ale aj oxidujú) a dávajú pozor, aby niekoho nenapadlo spraviť si harakiri na slovenský spôsob.

Keď je niekde na zemi očistec, tak je určite aj tu a teraz. Nabetón! Moje pochmúrne myšlienky preruší rázny hlas malej počernej sestričky. Zvolanie na prídel liekov, každodenná manna. Z izieb vychádzajú, niektorí sa priam vlečú, ľudia so svojím životom, so svojimi príbehmi, každý neopakovateľný originál. Jedno však máme na tomto oddelení spoločné: Bolí nás duša. Opäť sa stretáva naša skupinka č. 5. Malý prístav na rozbúrenom mori. Samá vyberaná spoločnosť. Jožo, bývalý podnikateľ, najprv sa darilo, potom na nulu zbankrotoval. Zrútil sa jeho svet a o mesiac aj on. Ivan, ťažký notorik, prvá liga. S neskrývanou hrdosťou v hlase sa vystatuje, koľko za mlada zniesol páleného. No teraz je z neho troska, čo pije alpský strik (červené s alpou). Džúso, mladý nepochopený umelec. Keď ho nakopne múza, sfetuje sa pod obraz Boží a na svoje obrazy maľuje inferno. Tvrdí, že je určite nejaký dávny potomok Hieronyma Boscha. Staršia tetka Málika, citlivá dušička so svojimi smutnými očami, s ťažkou depesiou na krku, vlastne na duši. Niečo z nej však zvláštne vyžaruje. Nevie, asi nádej. Do tejto partie patrím ešte ja, Viktor, zberateľ zážitkov, čo nemá rád všednosť. Človek, ktorý je buď hore, alebo dole.

Momentálne dole. Inak som stolárom súkromnej firmy. Som praktizujúci kresťan, najviac vtedy, keď je zle-nedobre.

Mladá počerná sestrička, Džúso ju nazval Ildigó, nám nadeľuje darčeky v podobe tabletiiek. Prívetivá teda nie je. SIS-ka na oddelení (Helena a Kristína) tvrdí, že sa rozvádza. Prehltam lieky, zaberú – nezaberú, kedy – ako? Došľaka! Mať tak zázračnú tabletku, čarovný acylpyrín alebo bársčo. Zjesť to a o chvíľku duša nebolí, pokoj, pohoda. Dobre však viem, že to tak nejde. Dnes je návštevný deň. Prídu kolegovia z práce. Ich témy sú mi už vopred známe: Vonku zúri kríza. Všetko je nafigu. Majster je blbec. Majiteľ mafián. Ty si tu oddýchneš, dáš sa dokopy. Nuž, ďakujem pekne za taký odpočinok! Mať tak teraz vaše problémy. O chvíľku bude obed, prišla mi sms-ka od Katky. Moja stará kamarátka žije, chvalabohu! - „Čau, Viktor, viem, že Ti je ťažko, ale drž sa. Pán s Tebou!“ - Ťažko mi je, držať sa snažím, a že je Pán so mnou, to viem, veď ktovie, kde by som teraz bol alebo už nebol.

Na obede nám Ildigó nevrlo oznamuje, že poobede pôjde naša skupinka na muzikoterapiu. Džúso hned' ironicky zahlási, že nám isto pustia Nirvánu na plné pecky a rozdajú pištole. Truľo. Žiaľ, to je to prvé, čo mi napadlo. Miestnosť, kde sa bude odohrávať táto seansa, vlastne muzikoterapia, je vo vedľajšej budove. Skupina dočasných strokotancov, (verím a dúfam, že dočasných, veď ani očistec netrvá večne), sa ticho vlečie k cieľu. Aj ukecaný Džúso stíchol. Vzadu za nami kráča nabúchaný ošetrovateľ Fedor. To keby mal niekto zajačie úmysly. Ha, už to vidím, ako utekáme. Cesta po schodoch je nekonečná, aj výťah opäť nechodí. Nachvíľku sa nahnevám na všetkých opravárov výťahov na svete. Sme v cieli, hurá! Vo dverách nás víta usmiata blondínka. Asi má menej problémov ako Ildigó. Lahneme si na žinenky, v hlave sa mi krúti ako po veľkom retiazkovom kolotoči. Zo starej hifi-veže nám púšťa nejakú zvláštnu meditatívnu hudbu. Pripadá mi dosť clivá, skoro ako všetko. Ale snažím sa uvoľniť, ako nás to svojím príjemným hlasom nabáda blondínka. Obzriem sa okolo a sám pre seba si zašepkám: „Boh s nami a zlé preč!“ Jožo,

ten bývalý žralok, sa rozplače ako malý chlapec. Také niečo si už dávno nedovolil. A ani nemal času. Ivan má slabú chvíľku, z ničoho nič mrzko zahreší, až ma z toho zabolia uši. Bez alpského striku je mu na svete ťažko. S ním ešte ťažšie. Džúso tupo pozerá na biely plafón, akoby chcel zakričať: „Aj tak ma nikto nechápe.“ Tetka Málka so smutnými očami pokojne leží, určite sa modlí. Za všetkých.

No a ja práve teraz vstávam z celkom pohodlnej stoličky, otvorím okno, zhlboka sa nadýchnem a rozmýšľam, ako uzavriem tento príbeh, ktorý sa vlastne nikdy nestal. No aj keď Viktor a ostatné osoby z príbehu sú vymyslené, okolo nás žije dosť ľudí, ktorí majú podobné ťažkosti ako oni. Sú to ľudia, ktorých bolí duša. Ja si ich možno viac všímam a sú mi určitým spôsobom blízki. Patent na vyriešenie problémov týchto ľudí nemám. Nie som Pán Boh, našťastie, to by vyzeralo!

A ešte úplne na záver mám pre vás (teda, ak chcete) jeden návrh: Čo tak pomodliť sa za týchto ľudí, trebárs, jeden Otčenáš?

Bosorka

Každú noc sa mi sníva, že letím na metle. Päťami sa zachytávam o vrchy jedličiek a na tvári ma štekli vietor, je to strašne príjemné. Lenže potom chcem pristáť - vietor je studený, jedličky pichajú, z metly ma bolí zadok – a nejde to! Podo mnou je kopa ľudí, skoro všetkých poznám, ale nikto mi nepodá ruku a nestiahne ma za nohu k sebe, aj keď ich prosím, nadávam im a kričím. A tak musím letieť ďalej, nevládzem, je mi zima, chce sa mi strašne spať... Vtedy sa zobúdzam a zisťujem, že som odkrytá.

Mala som takú bábiku, vlastne ju ešte stále mám. Bola od starkej, moja jediná hračka, lebo keďže som celé svoje skrátené detstvo poletovala ako prvý sneh, na hrajkanie nebol čas. Hoci mala ružové šatičky a dva zapletené vrkoče, volala som ju Kristián. Freud by za tým videl nejaký komplex. Ale to ja som komplex. Chodiaca anomália.

Naša rodina s výraznou prevahou ženského pohlavia ma do svojich radov prijala bez nejakých zvláštnych prejavov nadšenia. Prečo aj, bola som prvé nemanželské dieťa bohémskej matky a jej frajera horolezca. Týždeň po mojom narodení zdrhol niekam do Himalájí s partiou alkoholických kamarátov a kamarátok. Dva týždne zdrhla aj ona, umierajúc od žiarlivosti a neprítomnosti jeho prepitého ksichtu. Zjavne ju ktovieako netrápilo, či umriem aj ja alebo budem žiť niekde v ústave pre stratené existencie.

Vzala si ma jej sesternica, pri zvyšných štyroch deťoch a starostlivosti o nekompletnú domácnosť to vlastne ani nepostrehla. Pamätám si iba ich bavorské tváre s tučnými lícami a päsťami, v ktorých keď nepučili chlieb s maslom, tak moje útle ramená a Kristiána. Mala som tri, keď prišla z Nepálu správa, že žena, ktorej som sa narodila, zletela z nejakej skaly a už mesiac ju nemôžu nájsť.

„To ten chlap. Zabil ju!“ demonštratívne mávala naberačkou starká pri nedeľnom obede. Vtedy som tú vetu počula prvýkrát.

Na druhýkrát som dlho čakať nemusela. Starká to zariekla – tetu začal obľetovať sused z tretieho, nejaký údržbár, ktorý podľa môjho osobného trojročného názoru doteraz obľetoval iba rozvodné skrine. A nebolo preňho nič jednoduchšie, ako presvedčiť ženu s mužom na päťročnej týždňovke, štyrmi neplnoletými deťmi, jednou príživníckou neterou a minimálnou mzdou, že ju už v živote nič lepšie nestretne. Možno ho aj ľúbila, veď to jej nikto neberie, vlastne určite, keďže sa po dvoch týždňoch neskorých príchodov z práce chytila nejakého zablúdeného káblu a zabilo ju tritisíc voltov. Svoju poslednú skriňu zabudol odizolovať.

Vrátil sa ocko. Nie môj, samozrejme. Taký, čo si vzal svoje štyri deti a najprv si nebol celkom istý, či ich nie je viac. Presvedčili ho až moje vlasy. „S kým sa kurvila, kým som tu nebol?!“ (Murár). Starká mi zapchávala uši, ale aj tak som všetko počula. „Jáj, no už som sa zľakol, že toto hrdzavé strašidlo pôjde s nami do Nemecka!“ Asi v ten deň som pochopila, ako to s mužmi v našej rodine chodí.

Rodinné príslušníčky dostali od starkej inzerát: zachovalé červenovlasé dieťa, deň po štvrtých narodeninách, prítulné, počúva na meno Zuzana, rodný list a bábika Kristián zdarma. Lenže nikto sa neozýval. Ani o týždeň, ani o mesiac, ani o tri roky. A tak jej neostalo nič iné, ako ukazovať mi staré albumy, variť krupicu s hrudkami ako kamene a vyberať ma zo škôlky, kde som vytrvalo odmietala komunikovať s niekým iným ako s Kristiánom. Aj starká vytrvalo odmietala - všetky psychologičky, sociálne pracovníčky a akýchkoľvek cudzích ľudí, ktorým na mne odrazu záležalo. „Žena v našej rodine nikdy nesmie vystúpiť z jej kruhu!“ mútila mi hlavu každý deň. „Pozri, čo sa stalo tvojej mame. Jej sesternici. Tete Alžbete...“ A mala v talóne ešte ďalších stopäťdesiat zažltnutých fotiek kadejakých ženských, ktoré som nikdy v živote nevidela a ktoré zomreli tými najrôznejšími spôsobmi – cez svadobnú noc, na

milencovej jachte,... „Rob si s mužmi, čo chceš – využívaj ich, zdieraj, klam, podvádzať,... Ale nikdy, počuješ Zuzka, nikdy ich nemiluj! Je to kliatba našej rodiny. Začneš milovať - a to ťa zabije.“ Na štyri roky to bola trochu silná káva, a tak som len ticho sedela a verila, že starká je naozajstná bosorka. A s hovoriacim Kristiánom a ryšavými vlasmi, ktoré mala aj ona, keď bola mladá, mi bolo dobre. Mala som svoju posteľ, ju a slobodu. A hlavne – žiadneho chlapa na obzore.

Ale tentokrát ho ani nebolo treba. Keď som raz ostala v škôlke do pol šiestej, už som vedela, že „dobré obdobie“ skončilo. Bosorky to vycítia. Nechala som sa učiteľkou odtiahnuť k dverám nášho bytu, kde najprv dvadsať minút stláčala zlomený zvonček, potom zavolala suseda z tretieho a potom ma chytila okolo pliec a so strašne umelým úsmevom mi povedala: „Zuzanka, tvoja babička bola veľmi unavená a teraz spí. Asi bude spať veľmi dlho, preto...“ „Na čo zomrela?“ prerušila som ju tým najvyrovnanejším hlasom, aký len zo seba šesťročné dieťa môže dostať. Zmätlo ju to natoľko, že celá zaskočená vykotala: „Na infarkt.“ „To je dobre.“ Sadla som si rovnako vyrovnane na schody, ignorovala jej zdesené pohľady a čakala, kto si ma vezme tentoraz.

Prvých päť dní to vyzeralo veľmi kriticky. „Zdá sa, že ti už neostal žiadny žijúci príbuzný, čo by si ťa bol ochotný osvojiť.“ Len nevystúpiť z rodinného kruhu. Prosím. „Vlastne – je tu ešte staršia sestra tvojej mamy. Poznáš ju?“ Pokrútila som hlavou. Ani Kristián o nikom takom nevedel. „Možno sa nám ju podarí prehovoriť a príde. Aj keď...“

Prišla. Z donútenia, to mi bolo jasné od prvého momentu, ale bola to moja biologická teta (mama mala iba jednu sestru a ja som ju jednoducho šesť rokov nevidela, lebo sa k našej rodine nepriznávala). „To je ona? Tak pod!“ Zoznámili sme sa rýchlejšie, ako stihla podpísať papier, že si ma dobrovoľne vešia na krk.

Na koženej sedačke som si pritískala Kristiána k prudko sa nadvihujúcej hrudi a bolo mi strašne úzko. (Aj bosorky sa môžu báť!) „Si smädná?“ Pokrútila som hlavou. „Hladná?“ Znova. „Vieš už rozprávať?“ Ticho. „Pozri, nikdy som

sa o žiadne decko nestarala a vlastne som ani nevedela, že existuješ. Si tu, lebo nemáš kde byť – to je všetko.“ Prikývla som. „Ale každý, u koho som doteraz bola, umrel.“ Pokrčila plecami. „Každý raz umrie.“ „Máš muža?“ Úzkosť začínala ustupovať. „Nie.“ „To je dobre.“ Nechápavo si vyzliekala kabát. „Ani nechceš mať?“ „To je výsluch? No rozprávať teda vieš.“ Vyzliekla aj mňa. „Urobím špagety. Musíš niečo večerať, vyzeráš podvyživené.“

Jej byt bol zariadený pekne, ale veľmi stroho. Žiadne obrazy, sochy ani kvety ako u starkej. „Odlož tú bábiku nabok, lebo ju celú zašpiníš!“ „To nie je bábika, to je Kristián.“ „Kto? Ved’ je to dievča!“ „Nie, to je Kristián!“ „Aha.“ Jedli sme ďalej. „Kam chodíš do školy?“ „Ja ešte nechodím do školy.“ „Ved’ máš šesť rokov, nie?“ „Áno, ale starká povedala, že škola by mala zlý vplyv na môj vnútorný svet...“ Znechutene pustila vidličku do taniera. „Starká sa už o teba nestará, jasné? Zajtra pôjdeš do školy!“ „Nepôjdem!“ Urobila som to, čo ona, len trikrát silnejšie. „Zuzana!“ A už nikdy ma inak neoslovila.

„Zapamätaj si, že vždy urobíš to, čo ti poviem ja, lebo ja sa o teba starám!“ Fňukala som, zavýjala, hádzala sa o zem, držala sa jej ako kliešť – nič nepomáhalo. „Niektorým deťom pomáha, keď tu s nimi v prvý deň na chvíľu ostane mama,“ snažila sa moja nová učiteľka zachrániť situáciu. „Ja nie som jej mama.“ Teta ma zo seba striasla a odišla.

Pracovala ako šéfredaktorka jedného z najprestížnejších ženských časopisov, vďaka čomu nielenže trávila v redakcii dvadsaťtri hodín denne, ale ešte aj večer mala plnú hlavu modeliek na titulku, módnych vychytávok a najúčinnnejších tipov na chudnutie. Každý náš rozhovor začínal a končil vetou „Zuzana, musím sa sústrediť!“ Iba keď som sa k nej prvýkrát odhodlala prísť pre pusku na dobrú noc, zložila si okuliare a otočila sa od monitora ku mne. „Máš šesť rokov, Zuzana. Už si veľká, ak ti to ešte nikto nepovedal!“ Nepovedal. Ale každý si to o mne vždy myslel.

Zvykla som si. Ako každá bosorka. Na stručné odpovede a žiadne otázky, ticho okolo seba aj život bez dotykov. Ja som nezaujímalá ju a časom ani ona

mňa. Kristián prestal rozprávať a musela som ho odložiť do krabice za posteľou, aj vlasy mi trochu vybledli. Tak hnusne som zovšednela – raňajky, škola, hodiny klavíra, kamaráti,... A potom prišli moji muži.

Prvý mal štrnásť a bol odo mňa o rok starší. Chodili sme spolu za ruky na preliezky pri paneláku. „Prečo sa so mnou nechceš bozkávať?“ oňuchával mi krčnú tepnu, lebo ďalej som ho nepustila. „Je to hnusné.“ „Každý to robí. Robí sa to, keď s niekým chodíš. Keď niekoho miluješ.“ Ved’ práve. „Pobozkaj ma, lebo sa rozídeme!“ Bol to dosť násilnícky typ, takže som mu radšej vrátila retiazku z chirurgickej ocele a išla domov plakať, lebo tak sa to robí.

Teta si ma nikdy obzvlášť nevšímala, ale teraz sa moje kvílenie pustilo do boja s jej migrénou a konflikt záujmov bol na svete. „Zuzana, píšem stĺpček!“ To bolo v preklade: „Neopováž sa ani nahlas dýchať!“ Snažila som sa upokojiť, no návaly zadržíavaného plaču ma prevalili až na vankúš a znova som sa rozvzlykala. „Čo ti je?“ Ignorovala som ju. Zmizla v kuchyni a na plachtu vedľa mňa dopadlo niečo podlhovasté. Spýtavo som nadvihla hlavu z vankúša. „Čo to je?“ „Nevidíš? Antibiotikum na chlapa. Zjedz to.“ Kým som si stihla dať dokopy, čo práve urobila a povedala, odišla. Ako to mohla vedieť?! Nechápavo som cmúľala jednu kocku za druhou a zašpinila všetko okolo seba jahodovou Milkou.

Druhý bol už plnoletý, aj keď ja ešte nie. Oprel ma o hnusný brizolit na jedinom diskotékovom klube v meste a začal mi rozopínať rifle. „Čo robíš?“ „Ty si sprostá alebo čo?“ Mal takú širokú medzierku medzi zubami, že by sa mu tam zmestili ďalšie dva. „Myslíš, že som za teba celý večer platil len tak?“ Aj ja som v sebe cítila istý dlh za tri fernety s kolou, a tak som v tú noc prišla o panenstvo. So zatátnymi zubami a zatvorenými očami.

Vkradla som sa do bytu ako myška, len aby sa teta pred dôležitou konferenciou o vplyve médií na psychický vývoj človeka nezobudila, no aj napriek tomu som strašne dúfala, že ju niečo, hocičo - vietor, žúrka na treťom, pokazený radiátor - vytrhne zo spánku. Bála som sa, či je všetko tak, ako má byť

– či to má bolieť tam, kde to bolí a prečo je to tak, či sa okrem toho nestalo aj niečo iné, či je normálne, že mám teplotu,... Bála som sa až tak, že mi bolo jedno, koho sa to opýtam a že to bude práve ona. Lenže dvere na jej izbe ostali zatvorené, tak som si len utrela tvár a zvalila sa do postele. Pravou lopatkou som narazila o niečo tvrdé a podlhovasté – jahodovú Milku.

Tretí bol už takmer zabezpečený, čerstvý absolvent lekárskej fakulty s trojizbovým bytom po dedkovi. Nefajčiar, katolík, panic. Taký ten dobrý chlapček, ktorý vám znesie modré z neba a nikdy ani len nepozrie na inú, lebo je šťastný, že ho nejaká uprednostnila pred jeho drsnými kamošmi z intráku. Taký, čo vás nevzrušuje, nezaujíma ani nedomáha, ale postará sa, kúpi kvety na Valentína a jedného dňa aj sám uloží deti spať. Sľúbil mi, že len čo budem mať osemnásť, vezmeme sa a ja dám svojej drahej tete naveky zbohom. Lenže potom prišli výčitky v podobe úplne jasnej spomienky na starkú a zaváhala som. Na aké obdobie sa kliatba vzťahuje? Až keď vysvitlo, že som svojho „dobrého chlapca“ trochu podcenila a jeho bývalá spolužiačka z mediny bola vo všetkých rozhodnutiach rýchlejšia ako ja, pochopila som, že na celý život.

Jahodová Milka. Mala som sto chutí rozbiť ňou okno v obývačke. Odporná bezcitná frigidná... Prečo to robí?! Vysmieva sa mi. Potichu. Chodila som po byte ako toreador. Veď počkaj! Počítač nevinne zapípal. Naozaj chcete zložku Návrh čísla – február natrvalo odstrániť? Naozaj. Bolo to tak strašne detinské, až som sa od úľavy rozosmiala ako šesťročné, maximálne spokojné dieťa.

Teta prišla o hodinu neskôr ako obvykle a rovnako neobvykle dlho sa vyzúvala a zobliekala. Roztriasli sa mi kolená. Úľava bola fuč. Keď prechádzala do svojej izby, v predsieni sa zapotácala. Najprv som si myslela, že je opitá, ale keď si kvokla uprostred chodby s tvárou v dlaniach, zneistela som. „Čo ti je?“ Neodpovedala. „Je ti zle?“ Možno to už bola opica, nie opitosť. „Je mi príšerne.“ Nevedela som, či si mám aj ja kvoknúť k nej alebo niekoho zavolať

alebo sa na ňu len ďalej pozerat'... „Môžem...môžem ti nejako pomôcť?“ „Dostaň ma do postele, prosím!“

Keď som mala kiahne, zavrela ma do izby a týždeň mi podávala jedlo cez privreté dvere. Počas každej mojej angíny bola v práci, na konferencii alebo na služobke. A keď som zo školy privliekla nejakú hnusnú črevnú virózu a dva dni v kuse grcala, od únavy som spadla z postele rovno do lavóra, lebo mi nemal ani kto podržať vlasy. Si veľká Zuzana, ak ti to ešte nikto nepovedal. Aj ty, teta! Ale bosorky nie sú kruté. To sú len mýty. Opatrne som jej pomohla vstať, vyzliekla ju z tvrdej popelínovej blúzky a uložila do rozprestretých perín. „Ešte že som ten návrh februárového čísla dokončila včera,“ poslednýkrát si vzdychla, sama pre seba. Bolo mi asi oveľa horšie ako jej.

Štvrtý sa nepodobal ani na jedného z predošlých. Mal vlastnú firmu, nablýskanú audinu, ženu a dve deti. Zdal sa mi ako vhodná alternatíva vzťahu bez lásky – dvakrát týždenne sme spolu spali a potom som sa vždy musela vypariť zadným vchodom, lebo Janka sa s Filipkom a Ninkou vracala zo škôlky. Prvý mesiac bolo všetko fajn, v posteli to klapalo najlepšie zo všetkých štyroch prípadov, kupoval mi náušnice, retiazky, prstene a diamanty, len aby som nikde nevyrukovala s tým, že jeden z najvplyvnejších finančných analytikov tak trošku odrbáva svoju milovanú manželku. A mne to stačilo k vyrovnanej existencii. Lenže to som sa tak zúfalo klamala, ako som do toho znova zúfalo skĺzla. Vymazala som si jeho číslo z telefónu aj z ružového srdiečka na zrkadle, no už bolo tak hlboko, že všetko bolo zbytočné. „Asi ťa milujem,“ rozrevala som sa raz v jeho audine a on ma našťastie vyhodil do búrky za oknami. Zistila som, že je strašne výhodné plakať proti dažďu.

Aj keď chodila posledné dni spávať celé hodiny predomnou, migrény sa jej strojnásobili a ešte stále sa so mnou nerozprávala kvôli návrhu, čo spôsobil, že uzávierka časopisu sa prvýkrát v jeho histórii o týždeň posunula, vedela som, čo ma bude doma čakať. Preto som si už pred panelákom utrela roztečenú špirálu, pozbierala zvyšky poslednej sebaúcty a rozrazila dvere, pripravená

šmariť jej jahodovú Milku rovno do ksichtu, aj keby ma to malo stáť život. A to, čo som tam uvidela, ma ho skoro aj stálo.

Moja teta. V podprsienke. (Paradoxne som ju napriek tomu, že s ňou bývam v jednom byte viac ako desať rokov nikdy v niečom takom nevidela). S rozstrapatenými vlasmi, vôbec nie v nahladko vyčesanom drdole, nalepená chrptom na zrkadle. Chlap. V rozopnutých nohaviciach, s holou hnusne chlpatou hrud'ou. Nalepený na mojej tete. Stála som tam v takých rozpakoch, že sa mi sama od seba roztriasla spodná pera a chcela som sa rozosmiať, hneď na to rozplakať a potom začať kričať. „Sorry...“ Nejaká záhadná sila vesmíru ma otočila a uviedla moje nohy do pohybu.

Vrátila som sa až neskoro v noci a vôbec si nepamätám, kde som dovtedy bola. Všade bola tma, takže som sa celá šťastná vyzula a po špičkách prebehla do svojej izby. Vedela som, že keď rozsvietim bude tam. Určite. Jahodová Milka. Rozsvietila som. Teta!

„Č-čo tu robíš?!“ Zľakla som sa viac, ako som sa pred niekoľkými hodinami hanbila. „Čakám ťa.“ Hanba sa pomaly vracala. Celá červená som si začala prekladať veci zo stoličky na stôl a zo stola do skrine. „Bola to moja chyba, nemala som to nikdy dovoliť. Nemusíš sa predo mnou cítiť trápne.“ Hm, hneď mi je lepšie! Chvíľu sedela, akoby čakala, či predsa len niečo nepoviem, no keď som aj naďalej mlčala, vstala. „Kto to bol?“ vyrazila som zo seba rýchlejšie, ako stihla prejsť k dverám. „Je to dôležité?“ „Je.“ Všetko, čo mohlo spôsobiť, že nie je jahodová Milka, je dôležité. „Kolega z práce.“ Zrazu som sa o tú cudziu ženu pred sebou, ktorá mi mala byť najmenej cudzia zo všetkých, šialene bála. „A ty...vy...“ „Si dospelá, tak tomu určite rozumieš.“ „Ale ja som nikdy...“ Bolo mi ešte trápnejšie, ale inak to nešlo. „Zuzana, nehovor mi, že o ničom nevieš - dáva ma dvadsať rokov pri kopírke v redakcii. Všetci to vedia. Aj jeho žena.“ Druhýkrát v živote som mala vyrazený dych. A bolelo to viac ako loptou do hrude. „Ale nemiluješ ho, však?“ „Spávala si s niekým, koho si nemilovala?“ Nie. Bosorky to nevedia. Je odhalená! „Musíš s tým prestať.“ „S

čím?“ šokovane si sadla naspäť na svoju posteľ. „S ním. Inak...“ „Inak čo?“ Povedať to pred ňou prvýkrát nahlas? „Inak ťa to zabije!“ „Nezabije. Mám nádor na mozgu.“

Strašne dlho som rozmýšľala, prečo plačem. Bosorky sú predsa na kľatby zvyknuté. Naučia sa všetko robiť tak, aby ich nikdy nezasiahli v plnej miere. Ale sú niekedy bosorky šťastné, tak naozaj? Nemusia sa celý život len báť a čakať, kedy prídu na rad? A bude ich dovtedy konečne niekto ľúbiť?! V tú noc som nespala sama a ani som z toho nemala strach ako obvykle. Spala som s Kristiánom. A premýšľala.

Všetko sa zomlelo hrozne rýchlo – mojich dvadsať rokov aj nasledujúce týždne. Nedovolila som žiadnemu piatemu, šiestemu ani siedmemu, aby mi ublížil. Na to bolo dosť iných vecí. Nákupy, vybavovačky, záchvaty, upratovanie, infúzie, úrady... Ved' som už veľká. Koncom mesiaca som si musela kúpiť jahodovú Milku. Nemala som to robiť.

Nepršalo, a tak strašne som si to priala. Ale už som prišla o svoju čarovnú moc. Tretí týždeň mi v kuse vyvolával chlap s holou hnusne chlpatou hrud'ou a netuším, odkiaľ nabral moje číslo. Rušila som ho pravým palcom celou cestou do redakcie. Vo veľkej presklenej kancelárii sa na mňa vrhla nejaká afektovaná ženská s kriľavo červenými vlasmi a začala ma objímať. „Prepáčte, ja som len prišla pre veci...“ Našťastie sa mi jej podarilo striasť. „Pod'ťe so mnou,“ chytila ma za ruku, ešte stále s takým prehnaným súcitom a odtiahla do tmavej miestnosti na konci chodby. Stáli sme medzi desiatkami políc, na ktorých sa vršili krabice preplnené stovkami, možno aj tisíckami papierov, spisov a šanónov. Ženská si niečo hundrala popod nos, prstom prechádzala po ich zaprášených označeniach, až napokon zastala na nejakej siedmej polici odspodu. „Potrebujem rebrík!“ Mlčky som ju sledovala a nemala najmenšiu potrebu pomáhať jej. Podala mi krabicu, ktorá mohla mať tak desať kíl. „To bude asi nejaký omyl,“ pokúsila som sa jej vrátiť tú papierovú obludu, no ona liezla ešte vyššie. „Nie, nie, to nie je všetko!“ Zo všetkých možných kútov znášala ďalšie

a ďalšie krabice, kopili sa predomnou ako Babylonská veža a balansovali jedna na druhej, až som dostala strach, že sa zrazu zosypú a ja umriem, pochovaná pod tou tonou zlisovaného dreva. Vtedy to skončilo. „To asi sama neunesiete.“ Čo mám uniesť? „No, nechám vás tu. Keď si rozmyslíte, čo s tým chcete urobiť, zavolajte ma.“

Ocitnúť sa v malej tmavej miestnosti plnej bezpohlavných krabíc, náhodou a navyše aj omylom, môže iba bosorka. Zúfalo som sa snažila vyklúčkovať po založenej podlahe von, no potom ma predsa len premohla zvedavosť. Mám si domov odnieť všetky jej články? Nadvihla som vrchnák na prvej krabici, lebo tá jediná nebola dookola prelepená lepiacou páskou. Oblial ma studený pot. Na vrchu ležala obálka *Zuzke*.

Ak práve stojíš v našom sklade a čítaš, čo si v jednej z týchto divných krabíc našla, asi sa už neuvidíme. Dlho som rozmýšľala, čo ti napísať do posledného listu, keďže ho zrejme budeš čítať ako prvý a keďže som ti už takmer všetko povedala, no nakoniec sa predsa len niečo našlo.

Neexistuje žiadna kliatba. Mama ti vymývala mozog rovnako, ako aj nám ostatným. Každá z nás je kliatbou iba sama pre seba. Strach je iracionálny – zabudni na to, že si sa niekedy niečoho bála.

Teraz už viem, že zomriem, ľudia ma konečne prestali klamať a teším sa. Nikdy som nechcela byť stará. Nikdy som si nechcela nájsť ženatého. Vieš si predstaviť, ako by som vyzerala o päť rokov? Už päťdesiatka bola taká malá smrť.

Zuzka, byť veľká bolí – a ja to dobre viem. Prepáč, že aj ja som bola iracionálna. Že som sa bála, aby ťa nezložilo, keď ťa niekto nebude mať rád, ako celú našu rodinu. Keď si prišla, ešte som to nevedela. Ale potom som si uvedomila, že vôbec nie som iná, ako som si vždy myslela, a že aj mňa to svojím spôsobom položilo. A začala som ti písať, lebo som si myslela, že ti to nikdy neukážem. Každý deň jeden list, aby si vedela, že strach je naozaj iracionálny.

To mi celý život išlo najviac, písať. Ale bola som aj naozaj šťastná. Keď si prišla. Škoda, že tak neskoro. Lúbim ťa!

Tá najbanálnejšia a najzneužívanejšia veta mi rezonovala v ušiach ako názov nejakej exotickkej rastliny. Nevedela som si predstaviť, ako ju napísala, vyslovila alebo ako na ňu vôbec myslela... Ako by som jej to povedala ja, keby som o tom niekedy vedela? Rozhadzovala som vrchnáky krabíc okolo seba a nachádzala obálky – Zuzke, Zuzanke, Zuzičke... Umrela som, pochovaná tonou lisovaného dreva. Ale tak krásne!

Ľudia asi môžu zomrieť na to, čo si nepovedali. A bosorky vôbec nie sú iné. Celý život hľadajú lásku ako všetky živé bytosti. Akurát im nikto nepovedal, že nemusia.

tichá nedel'a

belasú dedinu
zovrelo nepokojné ticho
akoby deň
mal náhle vykríknut'
od únavy

poludnie vo veži
je nehybné
žiadna modlitba
nemá síl vystúpať až nahor
a on
nedokáže dať rozhrešenie
(zv)on
bez srdca

stopa

prvý sneh

krajina je čistá
ako nový list papiera
len staré veci
zostávajú načrtnuté

opäť sa do nej vpíšeš
prvou stopou
opäť iba raz

Načo sme tu?

Či sme sa sem
prišli len poozbíjať
a pozabíjať
či tu nie je už nik
ľúbenia schopný
ľúbenia hodný
Ty, Bože a potom
človek
obraz – odkaz:
byť v ľúbení
Tebe podobný

Jedna prosba

Môj Bože,
urob tvár človeka
ľudskou
jeho cestu
radšej priamou
a úzkou
na širokej ľahko
padá i odbočí
ťažko sa mu

potom pozerá
Tebe aj človeku
do tváre - do očí

Pravda

nie vždy slobodná
kraluješ
môjmu telu
nie vždy správne
odpovieš
múdrej Vedme

so všetkou
istotou

vkladáš nádeje
do mojej útlej
duše

Crux Amoris

Za chmúrnej noci,

upadá v samote.

Už niet pomoci,

spočinie v temnote.

Tiene večnej smrti,

Ludskej žiadosti, dušu sklúčujú. Záblesk jasnosti,

predrahá cena. Života radosti, ideál krásy.

Kríža bolesti, do tmy putujú. Závďavok večnosti

za hriechy sveta. Výčitka ľútosti, v podobe lásky.

nenávisť seba!

V skrúšenosti...

B o ž e !

p r o s í m l e n

T e b a !

P r í d' !

A obnov skazené.

P r í d' !

A uzdrav ranené.

O d p u sť !

Činy mladosti.

O d p u sť !

Sveta márnosti.

Priateľ v srdci

V rozprávaní príbehov som trochu neobratná. Vlastne mi robí problém povedať hoci aj krátky vtip bez toho, aby som mu počas toho nevytvorila úplne inú pointu.

Poznámka do diára: Naučiť sa rozprávať príbehy.

Odpustite mi moju rozpačitosť. Prejavuje sa, odkedy poznám svojho najlepšieho priateľa. Rodičia ním nie sú príliš nadšení, unesení, očarení. Asi z toho dôvodu, že sa s ním ešte nikdy nestretli. Je ťažké vytvoriť si o niekom dobrý dojem, najmä keď ho nepoznáte. Stále verím, že ak im budem o ňom často hovoriť, zmenia názor. Zatiaľ teda chodím na návštevy iba ja za ním. Úfam sa, že jedného dňa môj najlepší priateľ zavíta aj k nám, tak ako kamarátka Júlia každú sobotu. Tú rodičia milujú. Stačí, že otvorí ústa, a hneď sa smejú, rehocú, pučia od radosti. Som rada, že mi schválili aspoň ju. Trávime spolu každý deň na strednej a počas sobôt si robíme filmové večierky. Júlia je rada, ak občas môže vypadnúť z domu. Nemá to jednoduché a spozorovala som, že sa kvôli rodine veľmi trápi, sužuje, znepokojuje.

Vravím jej: „Predstavím ti svojho najlepšieho priateľa. Budeš ho zbožňovať!“

Júlia upodozrievavo nadvihne obočie a prekríži ruky na hrudi. „Je pekný?“

„To neviem posúdiť. Ale má obrovské srdce. A vždy si ťa rád vypočuje.“

„Neuraz sa, veľmi si cením tvoju ponuku, ale na dobráčikov nemám náladu.“

„Tento je iný. Nemusíš sa pekne obliecť, keď sa s ním chceš stretnúť a ani si vymýšľať výhovorky, ak sa mu raz neukážeš alebo neodpovieš na správu. Všetko pochopí a všetko odpustí, pretože ťa miluje celým srdcom.“

„Ja sa s dobrákmi nemám o čom rozprávať,“ vyhovára sa, ohradzuje sa, lamentuje.

Poznámka do diára: Ten hojný počet synonym pôsobí v texte skutočne trápne. ZMENIŤ!

„S ním sa ani baviť nemusíš. Občas stačí, že si spolu ticho posedíte, srdce pri srdci, a hneď ti bude lepšie. Budete si rozumieť aj bez slov.“

Júlia zložila ruky z obrannej pozície a napokon súhlasí: „Dobre. Kedy a kde ma s ním zoznámiš?“ Spokojne sa usmejem. Dosiahla som svoje.

„V kostole,“ poviem víťazoslávne a čakám na jej reakciu.

„V kostole?“

„Áno, v kostole.“

„V kostole?“

„V kostole. Tam som ho spoznala aj ja. Zaujímavé, však?“

„Skôr desivé,“ zahučala a vyparila sa. Zrazu som dostala silného „tušáka“, že Júliu už neuvidím. U nás doma teda isto nie. V škole sa mi vyhýbala ako jednotka na vysvedčení a začala sa kamarátiť s ľuďmi, o ktorých sme si predtým šepkali, že nemajú kožu na tvári. Podľahla skaze alkoholu a cigariet, navštevovala diskotéky a mala veľa frajerov, priateľov, milencov. Jej mladosť sa kotúľala z vysokého kopca nebezpečnou rýchlosťou. Rútila sa bezhlavo – bola ako veterná smršť. Zmenila sa na nepoznanie. Každý deň som o nej rozprávala svojmu najlepšiemu priateľovi. Žiadala som ho, aby sa s ňou stretol a povedal jej, že cesta, ktorou kráča, nie je správna a vedie ju do záhuby. Nechcela som ju stratiť. On to vedel a napriek tomu nič nespravil. Trocha som sa naňho nahnevala a prestala som s ním komunikovať. Myslela som si, že som ho tým potrestala, no v skutočnosti som spravila zle iba sebe samej, pretože bez neho a Júlie som už naozaj nikoho na svete nemala. Priateľa som poprosila o odpustenie a strávili sme príjemný večer pri sviečkach. Atmosféra bola čarovná! Po stenách sa plazili tieň rôznych tvarov a plamienky tancovali ako stromy vo vetre. Poďakovala som sa mu za príjemnú spoločnosť a odišla som domov. Na rozlúčku mi povedal, že si ho odnesiem vo svojom srdci. Potešilo ma to, pretože – ako som už spomínala – *u nás doma ešte nikdy nebol.*

A v ten večer som si ho niesla vo svojom srdci.

Lietala som od šťastia, hoci mi chýbali krídla. Cítila som jeho prítomnosť a prihovárala som sa mu vždy, keď som sa cítila sama. Občas som si aj čítala jeho listy. Písal mi nádherné príbehy a bol podstatne lepší rozprávač než ja. Na svoj vek bol neuveriteľne vzdelaný, najmä pokiaľ išlo o otázky viery. Ved' som vám to hovorila – spoznali sme sa v kostole!

Raz, napriek zákazu rodičov, som zašla znova do kostola. Bol už mojím druhým domovom a nevidela som dôvod ho nenavštíviť aspoň raz za deň. Navyše som vedela, že tam bude aj môj priateľ. Rozpovedala som mu, čo všetko som zažila v škole a nezabudla som mu opäť prízvukovať, aby sa stretol s Júliou. Ledva som to dopovedala, kostolom zazneli nesmelé dievčenské kroky. Otočila som sa. Chcela som vedieť, komu patria. Môj priateľ sa tajomne usmial a potichu mi pošepkal do ucha: „Urobím všetko, o čo ma požiadaš. Iba mi ver.“

Od radosti som sa mu ani nestihla poďakovať. Hľadela som na Júliu, ako si sadá do lavice. Plače, narieka, slzí. Prišlo mi jej ľúto. S jej slzami sa kotúľalo na staré drevo lavice všetko sklamanie a samota, ktorú pociťovala, hoci mala okolo seba toľko ľudí, čo si hovorili priatelia. Ženy a muži okolo nej sa pozerali, ako sa zmieruje s Bohom. Chcela som sa postaviť a privítať ju tu. No keď som videla, ako si zakrýva tvár kapucňou, pomyslela som si, že asi nechce, aby ju tu niekto videl. Nechala som teda priateľa, aby ju privítal a predstavil sa jej sám. Určite sa už na Júliu nevedel dočkať, toľko som mu o nej rozprávala. Slzy, ktorými okvapkala lavicu, boli symbolom nového začiatku. Aj malé deti predsa plačú, keď sa narodí.

Poznámka do diára: Prezradiť Júlii, že ten priateľ je Ježiš.

Prvá bola Eva

Tváriac sa
človekom,
špicatým tvarom
trachey vágnosti,
trávim čas
s tvárou:
-Jej vravou,
a trávou obočí.
šesť vrások od hnevu,
dve dierky dozretých mihalníc
tridsať päť pieh, v súhvezdí Orion
štyri jazvy, dvanásť dier
päť modrín
jedna husia koža.
Jedenásť stoličiek,
dvadsať prstov,
štyri palce,
tridsať tri stavcov,
žiadny apendix,
jeden pupok,
a rebrá-
dvadsať štyri,
dvadsať štyri.
-Nemal by si mať
o jedno
menej,

ak si
adam?

Kde rastú nepárne rebrá, *Žena?*

Ked' kríže bolia

Na predhorí Karpát
kľáčia kostoly.

A na mitrách
železné kríže nesú.

Na chóre korábu
organ sa cíperí
a volá martýrov
k poslednej večeri
vo freskách.

V dolinách do snehu
zaryté kolená,
na pleciach dedičstvo
praotcov Solúna
a na líci chrámu
prázdny rám.

Ked' kríže bolia,
nevinné tváre
krvavé ornáty
zaliali.

Do ticha mrznú
na perách večery
svätému Jánovi
z Vlčkovian.

Koralový útes **(Podobenstvo XIV.)**

Ani nevedel ako a skade, raz sa na jednej skale pod morskou hladinou objavil malý koral. Asi tam odkiaľsipriplával, alebo len tak vyrástol zo svojej podstaty, nevie sa, no isté je, že tam bol.

A keď tam už raz bol, tak tam aj zostal. Napokon, inú možnosť ani nemal – iba tam byť. A tak si vytvoril svoju komôrku, svoj jediný celoživotný domov, ktorý bol s malým okolitým priestorom všetkým, čo k svojmu bytiu potreboval.

Časom sa vedľa neho objavil nový koral. Hneď mu bolo veselšie. A potom pribudli ďalšie a ďalšie koral. Zakrátko bola pôvodná skala – a ešte niekoľko ďalších okolo – nimi celá posiatá.

Aj oni mali, rovnako ako ten prvý, k dispozícii iba svoju komôrku, v ktorej mali stráviť, a napokon aj strávili, celý život. Stačilo im to. Prečo by mal mať malý koral k dispozícii väčší priestor než ten, ktorý má mať, než ten, ktorý nevyhnutne potrebuje k svojej existencii?

Akákoľvek takáto myšlienka na iný priestor bola pre koral bezpredmetná, a tak žiadnemu z nich nikdy ani nenapadla. Našťastie. Ušetrili si tým veľmi veľa vnútorného utrpenia kvôli svojej zle pochopenej životnej úlohe. Tá bola jasná a vskutku jednoduchá: *tam, kde sú, byť takými, akí sú*. A túto úlohu si nielen uvedomiť, ale ju aj pokorne plniť.

Náš koral, prvý zo všetkých, svoju úlohu zvládol. Keď nadišiel jeho čas, opustil tento svet, zanechajúc za sebou to, čo zanechať mal: svoje dielo, svoju prázdnu komôrku. Malú, prázdnu komôrku, ktorá sa už *nikdy* nestratí.

A po ňom stadeto odchádzali ďalšie a ďalšie koral, ktoré taktiež svoj život zvládli. Rodili sa, žili, umierali. A toto všetko trvalo veru nie krátky čas.

Raz sa do tejto skupiny koralov zrodil ďalší. Vystaval si svoju komôrku a žil si pokojný život medzi ostatnými. Ako tak viackrát premýšľal o svojom skromnom, no

nie nepodstatnom živote, nemohol sa ubrániť dojmu, že tu už kedysi bol. Všetko sa mu zdalo dajako povedomé. Táto myšlienka mu nedávala spávať.

„Ak by som tu bol už niekedy žil,“ uvažoval koral, „ako by som to vedel? Ako by som to mohol zistiť?“

A potom mu to došlo. Komôrka! Určite po ňom vtedy zostala jeho komôrka, ktorá sa teraz nachádza niekde dole, hlboko, hlboko pod ním. Predstavil si, ako na tejto jeho komôrke žili a rástli ďalšie koraly, ktoré tam – keď si splnili úlohu – taktiež zanechali tie svoje, a tak to šlo dlhé veky až do okamihu, než sa tu opäť objavil on sám. Teraz tu však už nerástol na malej, nenápadnej skale, ale na veľkom, *obrovskom* koralovom útese, ktorý vznikol ako spoločné dielo všetkých koralov, ktoré tu boli pred ním. Pochopil, že aj malí – keď ich je veľa a všetci pracujú pre spoločnú vec – môžu urobiť niečo veľké.

„Ako dobre, že som tu kedysi vytvoril pevnú komôrku, na ktorú mohli nadviazať ďalšie koraly po mne. Tak teraz môžem i ja pokračovať v ich snažení a do budúcnosti si pripraviť čo najlepšie možnosti na existenciu, keď sa tu raz možno znovu zrodím.“

Sebeckto bolo preň neznámym pojmom, a tak sa *jeho vedomie* vo veľmi krátkom čase postupne stalo aj *vedomím koralového útesu*, vedomím väčšieho celku, ktorého bol i on sám súčasťou. To preto mal hneď od začiatku naozaj správny dojem – tak, ako aj ostatné koraly, aj keď o tom navzájom nevedeli – že tu už raz niekedy bol. Bol tu totiž *stále* a toto miesto – ako koralový útes – ani nikdy neopustil.

A keby vedel lietať ako biela čajka, ktorá práve v tých chvíľach krúžila niekde nad ním, a videl by to, čo ona – útes, ktorý vekmi vytvoril vo svojom strede nádhernú lagúnu, plnú života úplne inej kvality, než je život v okolitom mori – až vtedy by plne pochopil ďalšiu úroveň svojej existencie. No to by už koral nemohol byť koralom, ale čímisi úplne iným.

Láska

... je bez brehov,
Láska je Nekonečno
Žijúci vesmír,
v ňom pulzujúci kl'ud
Milióny hviezd
v nebeskej modrej
V zlatavej žiari zaliate
srdce – ľudské i Božie
Anjelia pieseň
v diaľave oblohou znejúca
A ľudská láska s dychom večnosti
Do neba idúca.

Srdce mamy

Vo svojich modlitbách
pamätá na každého
bo srdce má ako šíry kraj.

A každého s láskou víta -
vtáčika na okne, čo zrno pýta
i človeka, čo stretne na ulici.

No ten strom, čo sa nad jej šiju skláňa,
isto vie, ako chutí slza,

čo steká po medovom líci.

Ó koľko pravdy
v tomto srdci je
bo celé je Pravdou zaplavené.

A múdrosť z nej
ako gejzír prýšti,
hoc vie, že sama nevie nič.

A čo by si aj padol na kolená,
nikdy neobsiahneš
hudbu, čo je v nej.

Tak znie hudba Božej Lásky
keď nájde srdce
duše pokornej.

Len slovo...

Netreba veľa,
len slovo, slovo jediné,
čo povieš ty,
čo potichučky vyslovíš.
Môžeš však mlčať.
Veď je tu predo mnou
tvoj kríž...
Nemôžem vravieť,
nechcem zničiť lásku,
čo daroval si nám
vo svojej obete,
v obete Veľkého piatku.
Len v srdci šepcem:
Posilňuj, prosím, slabých,
keď padajú,
uisti tých,
čo za tebou kráčajú
k víťazstvu veľkonočného rána.
Netreba veľa,
len slovo, slovo jediné...
Ja klaniam sa ti, môj Pane,
a vd'ačím za dôkaz lásky,
čo dal si nám
na vrchu Kalvárie.
Tvoj kríž je výkrik
do ticha.

Ja cítim,
vidím,
zakúšam,
jak sa ma
ramenami dotýka.
Ty chceš sa oprieť
o mňa, Pane.
Vystieraš ku mne
svoje dlane
a ponúkaš mi
kúsok z neho.
A chceš mi niečo povedať...
Vďaka ti, Pane,
za nástroj lásky.
Čo ako je kríž tvoj ťažký,
spolu ho ďalej nesieme.
Nesieme stále
toto bremä,
hoc únava sa hlási
a lenivosť už vo mne
drieme.
Viem, Pane,
nie som hoden,
niekedy nechcem, nevládzem
a vravím: Chod' ty sám
za svojím Otcom k výšinám!
Chcem tomu iba
rozumieť.
Prečo niet cesty,

cesty späť?
Vo chvíli, keď už padáš
k zemi
a cítiš sa byť
premožený,
s ľútosťou hľadím
do tých chvíľ,
keď si sa s krížom
len sám lopotil.
Síl v tele,
tých ti ubúda,
láska však na nič
nezabúda.
Občas to cítim,
zlomia sa kolená,
akoby ktosi s rehotom
hádzal pod nohy polená.
Nielen mne,
ale i tebe, Pane!
A znova ku mne hovoríš.
Všetko to výrečne aj bez slov,
v tichosti dopovie
tvoj kríž.
Sám si ho niesol
na Golgotu,
sfarbený
tvojou svätou krvou
a mokrý od potu.
Za službu, ktorú

tebe dám,
skôr, než sa stihnem
spamätat'
a niečo zmysluplné
povedať,
ja obraz tvojej svätej tváre
už vo svojich rukách mám.

Tu nemo hľadím.

Ved' ty vieš,
kde je cieľ,
ty ma tam povedieš.

Netreba veľa,
len slovo, slovo jediné...
Preto len mlčky prosím:

Daj, Pane,
aby svet vierou pochopil,
že kríž je nástroj lásky,
na ktorom si nás
vykúpil.

Utekať pred ním –
to nepomôže,
nechciet' ho vidieť
nie je riešenie.

Stačí len slovo,
slovo povedať,
aby svet zistil,
jak máš nás všetkých rád.

Nejdem ďaleko,
zostanem pri tebe,

nechcem už nikam odísť.
Hneď, ako na mňa zavoláš,
podám ti
pohár vody.
Vidinou vd'aky kríž tvoj
zaváňa,
ba kdesi v diaľke
počuť už zvon,
čo v nedeľu ráno
radostne vyzváňa.
Ja v srdci prosím:
Hovor, Pane,
kým táto chvíľa
nenastane.
Len slovo, slovo jediné,
viac mi už netreba.
Ono je nádej,
čo upiera zrak môj
tam hore – do neba.

Útrapy srdca
Lukášova kapitola
Z hlavy utrpenia

„Celý svet nestojí za jedinú detskú slzu.“ F. M. Dostojevskij

Na snežnej posteli
malý Lukáš – zjazvené kĺbko
kapitola z hlavy UTRPENIA
obhorený uhlík
na pahrebe nevšímavosti a biedy
v nore, ktorej hovorí DOMA
a do ktorej sa tak chce vrátiť
k sestre a bračkovvi,
ktorých si povolal milostivý Boh.
A márne v agónii
utieka sa k mame.
Ani raz za deťmi neprišla.
Jazvy na tele,
jazvy na duši
výsmech Vianoc
výčitka dobe,
v ktorej trpia tí najmenší.
Bože, povolaj ich k sebe!
Hodina deťom – výsmech do ich očiek
blúdenie a zavádzanie.

Rodičia v krčmách sveta,
z ktorých sa zabúdajú vrátiť,
ved' nieto kde
a niet za čo
a aj načo,
keď stratila ich VIERA
a NÁDEJ na prácu
sa neukazuje.
Len v HORNEJ POLITIKE
sa žongluje so slovami
a milióny len tak lietajú.
TAK PANI EURÓPA!
Platíme ti detskými slzami
perlami, po ktorých ty šliapeš,
ty povznesená, bohatá, megalomanská BEŠTIA,
len aby sme uhoveli
tvojim zvráteným chúťkam
tu doma prehrabávame kontajnery
a melieme už z posledných síl.
Či z toho bude na chlieb každodenný
a pre každého?
Lukášova kapitola
z hlavy UTRPENIA.

aby bolo medzi nami jasno

zavše ma nad ránom niečo donúti zobudiť sa
akoby schopnosť snívať náhle vypovedala službu
ochladnuté telo sa stiahne do prenatálnej.. a
dierou v prekrížení
sa usilujem rozpamätať
čo som Ti včera zabudla

krčíš plecami Bože?
nechce sa mi veriť že budeš čakať
kým poukladám slová
niekedy
treba tým druhým jednoducho zatriasť
počuješ?
už z a s e Ti mlčím
strnulá
už zase
už zase
teplom čo pripomína zem a občas Teba a vôbec
nemám vyklávené kolená

*aké by to bolo keby si ma vzal
na okamih do lona
ako vtedy
keď nad mŕtvym dedkom mama tak neskutočne ticho plakala
zosúvajúc sa k dlážke*

*sa hustý vzduch postupne menil
na krik detí na školskej chodbe
na sladkastú chvíľu bez obrazu bez zvuku
bez seba*

nečakáš
brieždením sa mihne tričko a džínsy
na ktorých som včera zašivala vrecká
možno ak sa medzi dverami načiahnem
za Tebou do dňa
naliehavejšie ako včera
nemykneš sa
a ja prídem na to
ako vymlčať vlastné viny

Poetika všedného dňa

Každý chvíľa dňa sa pre mňa stáva kúskom mozaiky vyskladanej z drobných okamihov, za ktoré mi neostáva nič iné, len ďakovať. Začne sa to celkom nevinne, keď najmladšia ratoliestka z nášho rodinného stromu pomaly vlezie do manželskej postele a drobné nôžky si zohrieva o oddýchnuté rodičovské telá. Následne nato vyskočí a uteká ku svojim súrodencom s úsmevom na perách. Deň sa začal.

Vôňa rannej kávy, denných plánov a prísľubu ich naplnenia nás všetkých naštartuje. Zabudnutá školská taška, rýchly beh a tričko naopak.

Milujem všedné dni. Oni sa stávajú obrazom skutočného života. Aj napriek svojej všednosti sú v každej sekunde jedinečné. Dávajú mi istotu. Sú pre mňa pevnou pôdou pod nohami, ktorú však treba neustále okopávať a starať sa o jej výživu.

Na dvore nám rastie starý orech. Pamätá si toho naozaj veľa. Dúfam, že si zapamätá aj naše listové kostičky, prvé detské lezenie do bohatej koruny, či polievanie jeho koreňov tečúcim pieskom. Pohľad naň ma upokojuje. Stojí pevne a odhodlane. Aj ja by som chcela. Tak ako on, za každých okolností odolávať vplyvom nielen vonkajšieho počasia.

Prichádza večer a my sa všetci opäť schádzame k starému stromu a k večernému stolu, kde nezabudneme poďakovať za dar ďalšieho dňa. Opäť sme sa pri ňom zišli všetci. Vďaka. Vďaka za ten okamih, keď naše „rodinné mestečko“ spokojne zaspalo spánkom spravodlivých, a ja si vykladám svoje unavené nohy a začínam písať tento text.

Posledná

(starenke)

Aj keď som hluchý
počujem tvoje stopy

krčovito tisnem
spletené prsty a prosím
aby si zostala

zatváram svetlo za viečka
nech počká
ešte je čas na stmievanie

uhlík v hrudi tlie
dych ochabuje
až kým nezaznie

ticho

Modlitba

(Pane)

Najprv som sa kúpал v hmle
potom mi škorce vytrhali chlpy
ďatle vylúpli oči
a jastrab ma odniesol

k tebe domov

(pane)

prosím ťa

dotkni sa mojich hriechov

a ja ohluchnem

zanôtim ti pieseň havranov

nech temný hlas vo mne

onemie

(pane)

žiadam ťa

kým ešte vládzem

zbav ma čiernych spomienok

nech sivá duša v chladnom tele

tvojimi rukami

obelie

Rozprávočka

Kde bolo, tam bolo...
Takými slovami začína
večerná hodina
pri postieľke detí.
Unavené, no pozorné
sledujú dej...
Ba nie, oni sú v nej,
priamo v rozprávočke.
Im chutil medovník
z domčeka ježibaby.
A nik nie je slabý,
kto miluje.
Oni porazili draka,
zachránili princeznú.
Ich čarodej ľaká,
a pravda je taká,
že trpaslíkov bolo sedem,
a len jeden
je čarovný meč.
Krásna je reč,
ktorá rozprávočky má.
A hoc' zazvonil zvonec,
nech im nikdy
nie je koniec.

Ráno

Hviezdna noc sa k spánku ukladá,
nové ráno víta vtáčí spev.
Prebúdzam sa zo snov o šťastí
o láske a priateľstve.
Nová šanca pre všetkých,
aby vstali do lúčov,
poprebúdzat' čisté city
úprimne a horúco.

Večer

Hviezdna noc sa budí do tmy,
slnko pošle teplé lúče spať.
Ja dávam mená svojim skutkom,
čo som vzal a čo mám dať.
Čisté ruky, čistú tvár,
čisté srdce, čistý štít,
aby som sa mohol v láske
zas do rána narodiť.

Slovo u nás

Keď vyriekol si Slovo, zveril si ho do ľudských rúk. Tie ho obvinuli plienkami, aby zakryli jeho bezbrannosť a zraniteľnosť. Priložili ho k prsiam, aby utíšili jeho hlad a smäd a aby mu umožnili rast a život.

Položili ho do jasiel, no nenechali ho samé. Boli tak blízko, že ich dych ho zohrieval, keď krehli mu hlásky. To Slovo nám dalo moc nad sebou samým a slobodu hrať sa so slovami. Tol'ká pokora a taký zázrak: Večné a veľké Slovo razom stalo sa malým a nestratilo pritom nič zo svojej podstaty. Aby som spásu mala ja aj ty.

Oddnes vážiť chcem každé svoje slovo. Nech z mojich úst vychádza len to, čo dáva rast a Život.

Jn 1, 14 A Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami. A my sme uvideli jeho slávu, slávu, akú má od Otca jednorodený Syn, plný milosti a pravdy.

Stvorenie

Bytie. Večnosť. Tvoje srdce kypí láskou až natoľko, že ju túžiš rozdávať, túžiš sa s ňou podeliť. S radostnou existenciou, s láskyplnou večnosťou.

Celé Tvoje „Ja som“ túži po kráse, po tom vnoriť prsty do palety farieb a poddať sa tvorivej invencii v mnohorakých obmenách. Si ňou preplnený a jednoducho nemôžeš inak, musíš zhmotniť svoje autorské napätie a vzrušenie Ducha. Lebo si taký, lebo Tvoja prirodzenosť je krásne kreatívna.

A tak z lásky medzi Trojjediným vzkypel svet i všetko, čo je v ňom. Milovania hodný.

No Ty si netúžil po hračke, po nebeskej lopte, netúžil si len tešiť sa. Chcel si, aby ešte niekto vedel byť Tebou potešený. Túžil si po niekom, kto skutočne ocení Tvoju lásku. Kto ju prijme, kto ju naplní. Kto ju zúročí a zúrodní. Po niekom, kto ju rozoseje. Túžil si po niekom, kto by bol Tebe podobný. Kto by bol spoločníkom Lásky vo Večnosti.

A tak som tu ja. Adam. Stačilo len málo, stačilo len pomyslieť a zaboriť prsty do tvárnej hliny. Stačil jeden Tvoj výdych. A som tu. Taký milovania hodný.

Lebo Ty nemáš v nenávisti nič z toho, čo si stvoril, ale miluješ všetko a ochraňuješ, Pane.

Vďaka za Tvoje láskavé a tvorivé dlane, za Tvoj úmysel so mnou i za výdych. Ja som. Som Adam - Otcov syn. Som prvý a jeden z mnohých prijímateľov a rozsievateľov Lásky a Večnosti. (V skutočnosti to však býva celkom inak...)

Múd 11, 24 Lebo všetko, čo je, miluješ a nič nemáš v nenávisti z toho, čo si urobil; lebo keby si bol nenávidel niečo, nebol by si to utvoril.

Srdce v košeli

Mozartovo Requiem sa potichu nesie útulnou a vkusne zariadenou jedálňou. Jeho melódia sa odráža od svätých stien a nábytku a jemne vniká do sluchov kňaza, ktorý s nehybnou mramorovou tvárou zamyslene hľadá pred sebou kamsi do ďalekých úvah. V pravej strnulej ruke drží uško šálky čaju, položeného na stole, ukazovák ľavej ruky drží na 138 Žalme v Breviári. A práve tento žalm ho povzniesol ponad realitu do hlbokých úvah vo svojej mysli. Na čele sa mu zbiehajú vrásky a každá jedna z nich ako kruhy na pni stromu ukazujú diaľku, ktorú prešla jeho myseľ. Nakoniec dynamické Dies irae vychádzajúce zo starého gramofónu ho vytrhne z úvah. Nakloní sa k šálke čaju, ale jeho pohyb ostane toporne visieť. Na bránu fary niekto uponáhľane a trochu nepokojne zabúši. Očami preletí po starých kukučkových hodinách. Čoskoro bude polnoc.

Kňaz opatrne pootvorí bránu. Cez medzeru sa na neho smutne usmieva muž okolo päťdesiatky. S úprimne ligotavými očami sa spytuje, či môže ísť na chvíľu ďalej. Vraj ho nezdrží dlho, iba potrebuje malú láskavosť a do rána to, s prepáčením, nepočká. Na chvíľu sa kňaz zamyslí. Trochu pozná tohto muža. Jeden zo spolku zarytých ateistov, ktorý tento spolok možno i sám založil. Napriek tomu “absolvoval” všetky sviatosti a oficiálne sa hlási medzi kresťanov, teda aspoň čo sa týka papiera. Nakoniec otvorí bránu a prijíma neskorú a nečakanú návštevu.

„Naozaj ma veľmi mrzí, že vás takto vo veľmi nevhodnú nočnú hodinu vyrušujem.“ Úprimne sa ospravedlňuje muž, keď si sadne na ponúknuté miesto v jedálni. Kňaz si sadne vedľa neho a skúmavo si ho prezerá. Ponúkne mužovi čaj, ale ten nápoj odmietne.

„Pravdu povediac, vidím, že je pre vás dôležité so mnou hovoriť, a zrejme to nebude nijaká málo významná záležitosť. Najviac ma však prekvapilo to, že vás nepoznám, i keď som vás párkrát v meste videl.“

Muž pochopí miernu výčitku kňaza. „Máte pravdu, moju účasť na bohoslužbách by som mohol porátať na prstoch svojich dvoch rúk. Ale až od dnes a potom po celú večnosť budem ľutovať, že som chýbal na takej významnej udalosti, ako je premenenie Pána.“ Kňaza trochu rozrušia takéto neurčité slová od ateistu. Hádam sa neprišiel vysmievať alebo rúhať.

„Akú máte prosbu, s ktorou by som vám mohol pomôcť? Pokojne ju vyslovte.“ Snaží sa prejsť priamo k problému a vypne gramofón, aby si muža nerušene vypočul.

„Viete... možno budem prvý, kto vás o takúto vec žiada. Určite sa vám budem zdať ako pominutý, alebo že som si z vás prišiel robiť žarty. Verte mi, moja prosba je úprimná a pri všetkých zmysloch a zdravom rozume.“

„Len ju pokojne vyslovte. Vidím na vás, že rozprávate a správate sa rozumne a úctivo. Nebadám na vás žiadne príznaky bláznenia. Vyslovte svoju prosbu a ja sa pokúsim vám pomôcť. Ak to bude v mojich silách, samozrejme.“

„Ja... bol by som vám po celú večnosť vd'ačný, ak by ste mohli pochovať so všetkými poctami kresťanskej viery moje... srdce.“ Roztržito nadvihne zrak a vidí prekvapenú a zmetenú tvár kňaza. „Ja nežiadam od vás láskavosť, aby ste ma pochovali, keď zomriem. Chcem, aby ste pochovali moje srdce a to, s prepáčením, čo najskôr. Možno aj hneď. Ak dovolíte, bude lepšie, ak vám svoju požiadavku trochu objasním. Naozaj vás nezdržím, len chvíľku. Vypočujte ma a pochopíte, že moja prosba je rozumná a naozaj pre mňa veľmi dôležitá.“

„Ehm! No hovorte, prosím vás, lebo ničomu nerozumiem, iba som znepokojený, lebo vaše slová mi už neprichodia nijak rozumné, ak dovolíte moju úprimnosť.“

„Vaša úprimnosť je naozaj na mieste. Preto vám poviem čo najrýchlejšie a najpresnejšie, čo sa mi v dnešnú noc prihodilo a prečo mám voči vám takú prosbu.

Mám päťdesiat štyri rokov. Vyrástol som v silno veriacej rodine, preto som získal všetky sviatosti, vrátane sviatosti manželstva. Moja viera v Boha však bola voči rodičom iba naoko. Nechcel som ich zarmútiť tým, že neverím v tak samozrejmú a jasnejšiu pravdu, než je samotný Boh. Lenže Boh ma neobdaril veľkou vierou. Chcel ma trochu potrápiť a tak zaslepil moju vieru neustále pýtajúcim sa intelektom, ktorý bažil iba po zjavnej a faktickej pravde. Môj veľký intelekt bol pre mňa samotným bohom. Veril som mu, dôveroval som mu, všetko o čom ma presvedčil, že je pravda, ihneď som tomu slepo uveril. Môj intelekt ma vrhol do egoizmu a pýchy. Neveril som nikomu a ničomu, iba sám sebe.

Mojich rodičov veľmi milujem, a tak som mal podozrenie, či ma môj intelekt ohľadom viery predsa len neklame. Neodsudzoval som to, že moji rodičia verili v niečo, čo sa rozumom nedá pochopiť. Ale naopak, odsudzoval som svoj vlastný intelekt. Miloval som ho a zároveň nenávidel, pretože iba vďaka nemu som neveril v Boha a anjelov. To on mi kládol množstvo prekážok, ktoré na jednej strane nepopierali existenciu Boha, ale zároveň ju ani nepotvrdzovali. Nemal som žiadnu rozumnú informáciu o Bohu, vďaka ktorej by som v neho konečne mohol uveriť.

Celý život som zasvätil filozofii. Hľadal som odpovede na svoje otázky, ale tá údajná utešovateľka mysliteľov ma zradzovala čím ďalej, tým viac. Otázok neubúdalo, ale naopak, množili sa ako huby po daždi. A ten prekliaty intelekt sa spolčil s tou filozofiou ako Belzebub so Satanom. Často sa stávalo, že som utiekol od svojho intelektu a vnoril sa do malej izbičky v mojej mysli, kde som volal po samotnom Bohu. Prosil som ho, aby mi dal rozumný dôkaz, že naozaj existuje, a aby som ho pohl pochopt. Lenže odvšadiaľ sa ozývalo: *Ver mi! Ver mi!* A ja som veriť nemohol. Nemal som čím v neho uveriť, lebo som

bol vedený intelektom a nie vierou. Je to ako nútiť slepého, aby videl. Vravím mu: *Hľadám ťa, Otče. Osvieť mi kategóriu v mojom ume, ukáž mi šiestu Akvínskeho cestu k tebe. Ak sa nezjaví priamo mojim očiam kríž s Ježišom Kristom alebo Panna Mária, nikdy neuverím.*

Po smrti mojej manželky, pred tromi rokmi, som lásku k múdrosti už načisto opustil. Filozofia miatla samotný môj rozum a ten ju jednoducho nechal, ako prašivého psa na ceste a viac sa za ňou neobhliadol. Prestal som hľadať i Boha. Srdce mi krvácalo za mojou predrahou manželkou a ja už som nemal síl hľadať zmysel všetkého toho okolo mňa.“

Muž sa na chvíľu odmlčí. Utrie si vreckovou svoje oči a hlasno si vzdychne. „Len pokračujte. Porozprávajte mi, čo sa vám dnes prihodilo.“

„Dnes v noci som sa vybral na hrob svojej manželky, pretože sa s ňou rád rozprávam počas jasnej noci, keď sa krásne ligotá množstvo hviezd. Strávil som pri jej hrobe nejaké dve hodiny, potom som sa pomaly pobral uličkou od nej domov. Všimol som si, že mám rozviazanú šnúрку na topánke, tak som sa zohol a zaviazal som si ju. A keď som sa naspäť narovnal, priamo predomnou stál mohutný kríž s ukrižovaným Kristom. Srdce mi poskočilo ako nikdy, takmer som zamdlel. Neupokojil som sa ani vtedy, keď som si uvedomil, že je to hlavný dominantný kríž cintorína. Všade naokolo boli náhrobky so svätými symbolmi, ale iba tento kríž ma nesmierne ohromil. Chcel som sa upokojiť, ale slzy strachu či ohromenia mi zaplavili oči, keď som jasne videl v malom okienku kostolíka stáť osobu, ktorá viditeľne na mňa hľadela. Stála v kostolíku pri okne a ja som sa z toho takmer pomiatol. Myslel som si, že je to duch. Nikdy som na ne neveril, ale kto iný by bol teraz v noci v kostole? Kráčal som teda k nemu bližšie a čím viac som sa približoval, tým viac som sa utvrdzoval v tom, že je to človek. Ako zhypnotizovaný som takmer pritisol tvár k okienku a hľadel do krásnej tváre ženy, ktorá sa vznášala na oblaku, ktorý osvetľuje neznáme svetlo. Lenže po chvíli som si uvedomil svoj omyl. Áno, bola to nádherná žena, stojaca na oblaku, ale nebola živá. Bola to socha Panny Márie, ktorá majestátne stála na

hlavnom oltári. Odláhlo mi, že som nebol svedkom žiadneho ducha či zjavenia, ale moja duša akosi nenachádzala pokoj. Ani neviem prečo, ale spomenul som si na slová, ktoré som prisahal Bohu v mojej mysli: *Hľadám ťa, Otče. Osviet' mi kategóriu v mojom ume, ukáž mi šiestu Akvínskeho cestu k tebe. Ak sa nezjaví priamo mojim očiam kríž s Ježišom Kristom alebo Panna Mária, nikdy neuverím.* Hoci zjavenia boli iba v podobe sôch, vo vnútri som tušil, že to možno nie sú iba náhody a strach z posmrtného miesta. Veril som, že sú to slová dobrotivého Boha.

Opustil som cintorín a kráčal som po chodníku domov. Zrazu som si spomenul na slová svätého Augustína: *Vytrvaj ešte, duch môj, pozoruj ešte väčšmi! Boh je náš pomocník, stvoril nás, a nestvorili sme sa sami. Pozoruj, kde sa zaskvie pravda!* A ja som naozaj pozoroval. Noc občas osvetľovala iba náhodná pouličná lampa. Obhliadal som sa okolo seba ako blázon, či náhodou neuvidím ďalšie Božie znamenia. A keď sa nič nedialo, tak som sa v duchu spýtal: *Bože, to ty si dnes ku mne hovoril na cintoríne?* Nečakal som odpoveď a preto som bol ako vyvedený z miery, keď zablikalo svetlo poulicnej lampy. Nato som sa pokúšal s Bohom spojiť znova. *Bože, si to naozaj ty? Kráčaš so mnou? Sleduješ moje kroky?* Zrazu sa vyrútilo zo zákruty auto a trikrát zatrúbilo a šlo ďalej. Srdce mi búšilo, pretože spoznalo Boha hneď po mojej pravici ako najvznešenejšieho spoločníka na tejto neskorej prechádzke. No intelekt chcel posledný dôkaz. *Bože, si to naozaj ty? Prosím, naposledy mi daj znamenie, nech viem, že sa nemýlim.* Ani som svoju požiadavku nedopovedal, o lýtko sa mi obtrel väčší pes. S vyplazeným jazykom sa na mňa zahl'adel a akoby som bol jeho pán, kráčal mi poslušne popri nohe. Z očí mi sršali slzy poznania, hlasno som dýchal a pociťoval som také šťastie a radosť, akú môže spôsobiť iba náš veľký Boh.

Chvíľu sme kráčali vedľa seba mlčky. Zahl'adel som sa na neho a spytujem sa: Prečo až teraz, Bože? Prečo sa mi ukazuješ až teraz, keď som pochoval svoju manželku, ktorá by ťa istotne prijala do svojho srdca rovnako, ako ja teraz?

Zdvihol sa silný vietor a ten mi vial svoju melódiu do ucha. A v tom fúkaní som počul hlas Boha: *Lebo je už neskoro, aby si bol naďalej bezmocný*. Nechápal som jeho slová. Vietor ustal a ja už som sa ďalej nespytoval nič. Urputne som premýšľal nad slovami, ktoré som počul...

Kompletórium

Podvečer slnko
na nebi otvára
Petrovým kľúčom
rudavé stigmy,
aby pripomenulo:
toto je Jeho krv,
ktorú vylial za nás.
Na rebrách
mozoľnatej zeme
vyhráva
husľovými lúčmi
purpurové rekviem,
keď palcami pátra
po stratených
pátričkách pátra
v koncentračnom kláštore.
A keď sa spanilej
slovenskej zeme dotýka
ako hostia štvrtého
liturgického jazyka,
zaženie stádo
stáročných líp
pod kôru
barbarskej noci,
aby voňali
klerikom
namiesto kadidla.

Ubezpečenie ...

Nemusíš sa báť, Bože.
Postavili sme Ti chrámy ...
Aby vprostred sveta drámy
povedali sme Ti:
„nemusíš sa báť, Bože!“

Ľudstvo, sveta pán
si Ťa ctí!
A či k svojej,
či snád' k Tvojej cti
stavia si ...?
(... Ti...)
tu chrámy ...

Nemusíš sa báť, Bože,
žeby človek zabudol na Teba.

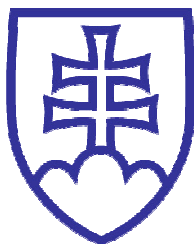
Chváliac Teba
oslavuje seba ...
Nemusíš sa báť, Bože,
žeby obraz Tvoj
zo sveta vymizol.

Ved' je tu človek.

A on si navykol,
že mierou Tvojej slávy
je sláva jeho ...

Nemusíš sa báť, Bože ...
žeby obraz Tvoj
zo sveta vymizol.
Ved' je tu človek,
ktorý chváliac Teba
na svoju slávu
si navykol ...

*(Nahliadol som do Rilkeho a ...
„Nemusíš sa báť, Bože“ ma
zaujalo...)*

S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Názov: Zborník vybraných súťažných prác Celoslovenskej
literárnej súťaže duchovnej tvorby
JURINOVA JESEŇ 2012

Vydal: Kysucká knižnica v Čadci v zriaďovateľskej pôsobnosti
Žilinského samosprávneho kraja

Zodp. redaktor: PhDr. Blanka Králiková

Zostavili: Darina Bajáková, Viera Višňáková

Počet výtlačkov: 100

Rok: 2012